

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) Nr. 480/2014**2014 m. kovo 3 d.****kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 ⁽¹⁾, ypač į jo 22 straipsnio 7 dalį, 37 straipsnio 13 dalį, 38 straipsnio 4 dalį, 40 straipsnio 4 dalį, 41 straipsnio 3 dalį, 42 straipsnio 1 ir 6 dalis, 61 straipsnio 3 dalį, 68 straipsnio 1 dalį, 101 straipsnį, 125 straipsnio 8 ir 9 dalis, 127 straipsnio 7 ir 8 dalis ir 144 straipsnio 6 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 antroje dalyje nustatytos bendros nuostatos, taikomos Europos regioninės plėtros fondai (toliau – ERPF), Europos socialiniai fondai (toliau – ESF), Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai (toliau – EJŪRF), kurie šiuo metu veikia pagal bendrą sistemą (toliau – Europos struktūriniai ir investicijų (ESI) fondai). Be to, to reglamento trečiojoje dalyje nustatytos bendrosios nuostatos, taikomos ERPF, ESF ir Sanglaudos fondai, bet netaikomos EŽŪFKP ir EJŪRF, o to reglamento ketvirtojoje dalyje nustatytos bendrosios nuostatos, taikomos ERPF, ESF, Sanglaudos fondai ir EJŪRF, bet netaikomos EŽŪFKP. Todėl šiame reglamente pateikiamos nuostatos, kurios taikomos visiems ESI fondams, ir nuostatos, kurios taikomos tik ERPF ir Sanglaudos fondai arba tik ERPF, ESF, Sanglaudos fondai ir EJŪRF;
- (2) būtina nustatyti išsamias finansines pataisas, kurių neįvykdžius veiklos rezultatų plano Komisija gali taikyti kiekvienam iš ESI fondų remiamų programų prioritetui, dydžio nustatymo kriterijų taisykles;
- (3) tokios finansinės pataisos gali būti taikomos, tik jeigu įvykdomos visos atskiros sąlygos. Finansinės pataisos dydis turėtų būti nustatytas remiantis su koeficientu susietomis fiksuotosiomis normomis, apskaičiuotomis atsižvelgiant į realaus įgyvendinimo ir lėšų įsisavinimo lygį. Išorės veiksnius, dėl kurių iki 2023 m. iš esmės nepavyko pasiekti veiklos rezultatų plane nustatytų siektinų reikšmių, išskyrus veiksnius, dėl kurių finansinė pataisa netaikytina, reikėtų apvarstyti kiekvienu atveju atskirai, ir jais remiantis galėtų būti nustatytas mažesnis nei remiantis koeficientu nustatytas pataisos dydis;
- (4) nuostatose dėl neįvykdžius veiklos rezultatų plano taikytinų finansinių pataisų dydžio nustatymo kriterijų reikėtų atskirai aptarti Jaunimo užimtumo iniciatyvai skirtą specialų asignavimą;
- (5) konkrečiomis taisyklėmis turėtų būti išaiškintos nuostatos dėl žemės pirkimo, kuris remiamas finansinėmis priemonėmis;
- (6) kad techninei paramai skirtų subsidijų ir finansinės priemonės derinimo vykdant vieną veiksmą sistema veiktų nuosekliai, tai turėtų būti leidžiama tik siekiant techniškai parengti perspektyvines investicijas, kurios bus naudingos galutiniam naudotojui;

⁽¹⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 320.

- (7) siekiant užtikrinti, kad finansinių priemonių įgyvendinimas būtų patikėtas subjektams, kurie turi reikiamų pajėgumų kuo veiksmingiau jas įgyvendinti pagal ESI fondų uždavinius ir prioritetus, reikėtų nustatyti tokių subjektų atrankos kriterijus, taip pat apibrėžti jų vaidmenį, atsakomybę ir išpareigojimus;
- (8) siekiant užtikrinti patikimą finansinių priemonių, kuriomis teikiamos garantijos, finansų valdymą, programų įnašai turėtų būti grindžiami apdaru *ex ante* rizikos vertinimu, kartu atsižvelgiant į tinkamą dauginamąjį koeficientą;
- (9) siekiant užtikrinti, kad finansinės priemonės būtų įgyvendinamos laikantis galiojančių teisės aktų, reikėtų nustatyti konkrečias jų valdymo ir kontrolės, įskaitant auditą, nuostatas;
- (10) siekiant užtikrinti tvarų programų įnašų į finansines priemones finansų valdymą, bet koks tokių įnašų anuliuojimas turėtų būti tinkamai atspindėtas susijusiuose mokėjimo prašymuose;
- (11) siekiant užtikrinti nuoseklų tinkamų finansuoti kapitalizuotų palūkanų normos subsidijų ir garantijos mokesčio subsidijų apskaičiavimą, reikėtų nustatyti konkrečias jų apskaičiavimo taisykles;
- (12) siekiant užtikrinti greitą ir veiksmingą lėšų paskirstymą realiosios ekonomikos atstovams ir patikimą finansų valdymą, taip pat tinkamą atlygį finansines priemones įgyvendinantiems subjektams, reikėtų parengti valdymo išlaidų ir mokesčių nustatymo, remiantis rezultatais ir taikomais ribiniais dydžiais, kriterijus ir nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių ir mikrokreditų kapitalizuotų valdymo išlaidų ir mokesčių kompensavimo taisykles;
- (13) laikantis patikimo finansų valdymo principo, apskaičiuojant viešąjį įnašą turėtų būti atsižvelgiama į iš veiksmų gautas pajamas;
- (14) būtina nustatyti iš veiksmo gautų diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimo metodą, atsižvelgiant į to veiksmo sektoriui taikytinus ataskaitinius laikotarpius, į pelningumą, kurio paprastai tikimasi iš atitinkamos kategorijos investicijų, į principo „teršėjas moka“ taikymą ir – reikiamais atvejais – į teisingumo aspektus, susijusius su atitinkamos valstybės narės arba regiono santykiu gerove;
- (15) reikėtų nustatyti sektoriams taikytinus ataskaitinius laikotarpius, grindžiamus registruojamais ir saugomais anksčiau duomenimis apie 2007–2013 m. programavimo laikotarpio projektus, kuriais gauta pajamų;
- (16) reikia apibrėžti išlaidas ir pajamas, į kurias reikia atsižvelgti apskaičiuojant diskontuotas grynąsias pajamas, taip pat likutinės vertės ir finansinės diskonto normos nustatymo sąlygas;
- (17) kaip orientacinis rodiklis pasiūlyta 4 % diskonto norma turėtų būti grindžiama tarptautinio investicijų portfelio dabartine ilgalaike grąžos norma, apskaičiuota kaip 3 % vidutinės turto grąžos, patikslintos pridėdant 1 %, t. y. procentinę dalį, kuria nukrito vidutinis ilgalais Vyrtausybės obligacijų pajamingumas Sąjungos teritorijoje nuo tada, kai buvo nustatyta 2007–2013 m. programavimo laikotarpiui skirta finansinė diskonto norma;
- (18) pagal principą „teršėjas moka“ taršos ir prevencinių priemonių išlaidas aplinkos apsaugai turėtų patirti tie, kurie teršia, o apmokestinimo sistemos turėtų atsižvelgti į visas išlaidas, įskaitant kapitalo sąnaudas, aplinkos apsaugos paslaugoms, taršos ir vykdomų prevencinių priemonių išlaidas aplinkos apsaugai, taip pat išlaidas, susijusias su naudojamų išteklių trūkumu;
- (19) siekiant sumažinti administracinę naštą, paramos gavėjams turėtų būti leista naudotis kitose Sąjungos politikos srityse dabar taikomais metodais ir atitinkamomis normomis, apskaičiuojant netiesiogines išlaidas, jei veiksmai ir paramos gavėjai yra panašūs;
- (20) siekiant užtikrinti, kad iš ESI fondų remiami veiksmai, kuriuos vykdančioms netiesioginėms išlaidoms būtų galima taikyti kitose Sąjungos politikos srityse nustatytą fiksuotąją normą, būtų panašūs į tose kitose politikos srityse finansuojamus veiksmus, reikia nustatyti intervencinių veiksmų kategorijas ir nurodyti jų investavimo prioritetus ar priemones;

- (21) reikėtų nustatyti didelės apimties projektų kokybės vertinimui taikytiną metodiką. Nepriklausomų ekspertų kokybės vertinimas yra būtinas, kad valstybė narė didelės apimties projektą galėtų pateikti Komisijai taikydama Reglamente (ES) Nr. 1303/2013 nustatytą pranešimo procedūrą;
- (22) jei valstybė narė nutaria taikyti pranešimo procedūrą, ji turėtų nuspręsti, ar didelės apimties projektą vertins iš Komisijos techninę paramą gaunantys nepriklausomi ekspertai, ar, gavus Komisijos pritarimą, kiti nepriklausomi ekspertai;
- (23) didelės apimties projektų kokybę vertinančių nepriklausomų ekspertų gebėjimai, kompetencija ir nešališkumas yra vieni svarbiausių veiksnių nusprendžiant, ar atliktas vertinimas yra kokybiškas ir patikimas. Todėl nepriklausomiems ekspertams reikėtų nustatyti tam tikrus reikalavimus, kuriais būtų užtikrinta, kad jų kokybės vertinimo darbas būtų patikimas ir labai kokybiškas. Šiuos kriterijus turėtų atitikti visi nepriklausomi ekspertai, nepriklausomai nuo to, ar jiems techninė parama teikiama Komisijos iniciatyva, ar jiems padeda valstybė narė. Valstybė narė turėtų patikrinti nepriklausomų ekspertų atitiktį reikalavimams, prieš prašydama, kad Komisija pritarėtų jos pasirinktiems nepriklausomiems ekspertams;
- (24) tik teigiamai nepriklausomų ekspertų įvertinti didelės apimties projektai gali būti atrinkti pateikti Komisijai pagal pranešimo procedūrą, tad būtina šiuo tikslu nustatyti aiškius kriterijus. Siekiant užtikrinti, kad kiekvieno didelės apimties projekto kokybės vertinimas būtų grindžiamas ta pačia metodika ir kad jis būtų atliekamas taip, kad padėtų gerinti vertinamų didelės apimties projektų kokybę, taip pat būtina nustatyti šio vertinimo proceso etapus ir vertinant naudotinus kokybės įvertinimo parametrus;
- (25) Reglamentu (ES) Nr. 1303/2013 reikalaujama, kad vadovaujančioji institucija įdiegtų sistemą, kurioje kompiuterine forma būtų registruojami ir saugomi kiekvieno veiksmo duomenys, įskaitant duomenis apie atskirus dalyvius, reikalingi stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito tikslais. Todėl būtina sudaryti duomenų, kuriuos reikia registruoti ir saugoti toje sistemoje, sąrašą;
- (26) tam tikri duomenys svarbūs tik tam tikrų tipų veiksams arba tik kai kuriems ESI fondams, todėl reikėtų patikslinti duomenų teikimo reikalavimus. Reglamentu (ES) Nr. 1303/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1304/2013 ⁽¹⁾ nustatomi konkretūs duomenų apie atskirus iš ESF remiamų veiksmų dalyvius registravimo ir saugojimo reikalavimai, į kuriuos būtina atsižvelgti;
- (27) duomenų sąrašė turėtų būti atsižvelgta į ataskaitų teikimo reikalavimus, nustatytus Reglamente (ES) Nr. 1303/2013 ir konkrečioms fondams skirtuose reglamentuose, siekiant užtikrinti, kad kiekvieno veiksmo finansų valdymui ir stebėsenai reikalingi duomenys, įskaitant rengiant mokėjimo prašymus, sąskaitas ir įgyvendinimo ataskaitas reikalingus duomenis, būtų kaupiami tokia forma, kad juos būtų galima lengvai sujungti ir sutikrinti. Sąrašė turėtų būti atsižvelgta į tai, kad tam tikrų kompiuterinės formos pagrindinių duomenų apie veiksmus reikia siekiant veiksmingo veiksmų finansų valdymo ir siekiant laikytis pagrindinės informacijos apie veiksmus skelbimo reikalavimo. Tam tikrų kitų duomenų reikia, kad būtų galima veiksmingai suplanuoti ir atlikti patikrinimą ir auditą;
- (28) duomenų, kuriuos reikia registruoti ir saugoti, sąrašas neturėtų nulemti vadovaujančiųjų institucijų įdiegtų kompiuterizuotų sistemų techninės charakteristikos arba struktūros ar iš anksto nulemti registruojamų ir saugomų duomenų formato, nebent tai konkrečiai nurodyta šiame reglamente. Jis taip pat neturėtų nulemti priemonių, kuriomis duomenys įvedami į sistemą arba joje generuojami; kai kuriais atvejais gali reikėti įvesti kelias į sąrašą įtrauktų duomenų reikšmes. Vis dėlto būtina nustatyti tam tikras šių duomenų pobūdžio taisykles, siekiant užtikrinti, kad vadovaujančioji institucija galėtų atlikti savo stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito pareigą, įskaitant atvejus, kai dėl to reikia tvarkyti atskirų dalyvių duomenis;
- (29) kad veiksmų programų išlaidas būtų galima patikrinti ir atlikti jų auditą, būtina nustatyti kriterijus, kuriuos audito seka turėtų atitikti, kad auditas būtų tinkamas;
- (30) būtina nustatyti, kad atlikdamos auditą pagal Reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 Komisija ir valstybės narės privalo užkirsti kelią bet kokiam asmens duomenų neleistinam atskleidimui arba prieigai prie jų, ir nurodyti tikslus, kurių siekdamas jos gali tvarkyti tokius duomenis;

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1304/2013 dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1081/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 470).

- (31) audito institucija atsakinga už veiksmų auditą. Siekiant užtikrinti, kad toks auditas būtų pakankamai išsamus bei veiksmingas ir kad visose valstybėse narėse jis būtų atliekamas pagal vienodus standartus, būtina nustatyti sąlygas, kurias jis turi atitikti;
- (32) būtina nustatyti išsamų audituotinių veiksmų imties atrankos pagrindą, kurio audito institucija turėtų laikytis rengdama ar patvirtindama imties atrankos metodą, taip pat nustatydamą imties vieneta, tam tikrus imčiai taikytinus techninius kriterijus ir reikiama atvejais veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti sudarant papildomas imtis;
- (33) audito institucija turėtų parengti audito nuomonę, kuri apimtų Reglamente (ES) Nr. 1303/2013 nurodytas sąskaitas. Siekiant užtikrinti, kad šis sąskaitų auditas būtų pakankamai išsamus bei veiksmingas ir kad visose valstybėse narėse jis būtų atliekamas pagal vienodus standartus, būtina nustatyti sąlygas, kurias jis turi atitikti;
- (34) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir vienodas galimybes visoms valstybėms narėms, kad darant finansines pataisas būtų laikomasi proporcingumo principo, būtina nustatyti didelių veiksmingo valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų kriterijus, apibrėžti pagrindinius tokių trūkumų tipus ir parengti taikytinos finansinės pataisos dydžio nustatymo kriterijus bei fiksuotųjų normų arba ekstrapoliuotų finansinių pataisų taikymo kriterijus;
- (35) siekiant sudaryti sąlygas nedelsiant taikyti šiame reglamente numatytas priemones, šis reglamentas turėtų įsigaliooti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomos toliau nurodytos nuostatos, kuriomis papildomas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013:

- a) nuostatos, kuriomis papildoma ERPF, ESF, Sanglaudos fondui, EŽŪFKP ir EJRŽF (toliau – ESI fondai) taikoma to reglamento antroji dalis, dėl:
  - i) neįvykdžius veiklos rezultatų plano taikytinos finansinės pataisos dydžio nustatymo kriterijų;
  - ii) finansinėms priemonėms taikomų taisyklių, susijusių su:
    - papildomomis konkrečiomis žemės pirkimo, taip pat techninės paramos ir finansinių priemonių derinimo taisyklėmis;
    - papildomomis konkrečiomis finansines priemones įgyvendinančių subjektų vaidmens, įsipareigojimų ir atsakomybės, susijusių atrankos kriterijų ir produktų, kurie gali būti teikiami kaip finansinės priemonės, taisyklėmis;
    - tam tikrų finansinių priemonių valdymo ir kontrolės, įskaitant vadovaujančiosios institucijos ir audito institucijos vykdomą kontrolę, patvirtinamųjų dokumentų saugojimo tvarką, patvirtinamaisiais dokumentais įrodytinus elementus, taip pat valdymo, kontrolės ir audito tvarką, taisyklėmis;
    - mokėjimų finansinėms priemonėms anuliavimo bei atitinkamo mokėjimo prašymų koregavimo taisyklėmis;
    - konkrečiomis palūkanų normos subsidijų ir garantijos mokesčio subsidijų metinių išmokų kapitalizavimo sistemos sukūrimo taisyklėmis;
    - konkrečiomis valdymo išlaidų ir mokesčių nustatymo, remiantis rezultatais ir taikomais ribiniais dydžiais, kriterijų taisyklėmis ir nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių ir mikrokreditų kapitalizuotų valdymo išlaidų ir mokesčių kompensavimo taisyklėmis;

- iii) iš užbaigtų veiksmų, kuriais gaunama pajamų, gautų diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimo metodo;
  - iv) kitose Sąjungos politikos srityse naudojamos netiesioginėms išlaidoms taikomos fiksuotosios normos ir susijusių metodų;
- b) nuostatos dėl didelės apimties projektų kokybės vertinimui taikytinos metodikos, kuriomis papildoma ERPF ir Sanglaudos fondui taikoma to reglamento trečioji dalis;
- c) nuostatos, kuriomis papildoma ERPF, ESF, Sanglaudos fondui ir EJŖŽF taikoma to reglamento ketvirtoji dalis, dėl:
- i) taisyklių, skirtų informacijai apie duomenis, kurie turi būti registruojami ir kompiuterine forma saugomi vadovaujančiosios institucijos įdiegtoje stebėsenos sistemoje, apibrėžti;
  - ii) su saugotinais apskaitos duomenimis ir patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos turi saugoti tvirtinančioji institucija, vadovaujančioji institucija, tarpinės institucijos ir paramos gavėjai, susijusių išsamių būtinausių audito sekos reikalavimų;
  - iii) veiksmų ir sąskaitų audito aprėpties ir turinio ir veiksmų imties atrankos metodikos;
  - iv) Komisijos pareigūnų arba įgaliotų Komisijos atstovų atliekamo audito metu surinktų duomenų naudojimo išsamių taisyklių;
  - v) kriterijų, taikomų siekiant nustatyti didelius veiksmingo valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumus, įskaitant pagrindinius tokių trūkumų tipus, taikytinos finansinės pataisos dydžio nustatymo kriterijų ir fiksuotųjų normų arba ekstrapoliuotų finansinių pataisų taikymo kriterijų išsamių taisyklių.

II SKYRIUS

NUOSTATOS, KURIOMIS PAPILDOMA ESI FONDAMS TAIKOMA REGLAMENTO (ES) NR. 1303/2013 ANTROJI DALIS

I SKIRSNIS

Neįvykdžius veiklos rezultatų plano taikytinos finansinės pataisos dydžio nustatymo kriterijai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 7 dalies ketvirta pastraipa)

2 straipsnis

Finansinės pataisos dydžio nustatymas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 7 dalies ketvirta pastraipa)

1. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 7 dalį Komisijos taikytinos finansinės pataisos dydis yra fiksuotoji norma, nustatoma remiantis visų produkto rodiklių ir pagrindinių įgyvendinimo etapų pagal veiklos rezultatų planą galutinių pasiekimo lygių vidurkio ir finansinio rodiklio pagal tą veiklos rezultatų planą galutinio pasiekimo lygio santykiu (pasiekimo/lėšų įsisavinimo koeficientas).
2. Pasiekimo/lėšų įsisavinimo koeficientas apskaičiuojamas taip:
  - a) veiklos rezultatų plane konkrečiam prioritetui pasirinkto kiekvieno produkto rodiklio ir pagrindinio įgyvendinimo etapo galutinė reikšmė padalijama iš atitinkamų siektinų reikšmių, kad būtų gautas galutinis pasiekimo lygis, išreikštas siektinos reikšmės procentine dalimi;
  - b) nustatomas veiklos rezultatų plane konkrečiam prioritetui pasirinktų visų produkto rodiklių ir pagrindinių įgyvendinimo etapų galutinių pasiekimo lygių vidurkis. Šiuo tikslu tais atvejais, kai apskaičiuojama, kad galutinis pasiekimo lygis yra daugiau kaip 100 %, jis laikomas 100 %;

- c) veiklos rezultatų plane konkrečiam prioritetui pasirinkto finansinio rodiklio galutinė reikšmė padalijama iš atitinkamos siektinos reikšmės, kad būtų gautas galutinis pasiekimo lygis, išreikštas siektinos reikšmės procentine dalimi. Šiuo tikslu tais atvejais, kai apskaičiuojama, kad galutinis pasiekimo lygis yra daugiau kaip 100 %, jis laikomas 100 %;
- d) veiklos rezultatų plane konkrečiam prioritetui pasirinktų visų produkto rodiklių ir pagrindinių įgyvendinimo etapų galutinių pasiekimo lygių vidurkis padalijamas iš veiklos rezultatų plane konkrečiam prioritetui pasirinkto finansinio rodiklio galutinio pasiekimo lygio.
3. Jei prioritetas susijęs su daugiau kaip vienu ESI fondu arba regionų kategorija, pasiekimo/lėšų įsisavinimo koeficientas apskaičiuojamas atskirai kiekvienam ESI fondui ir (arba) regionų kategorijai.

3 straipsnis

Finansinės pataisos dydis

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 7 dalies ketvirta pastraipa)

1. Finansinės pataisos dydis nustatomas taip:
    - a) kai pasiekimo/lėšų įsisavinimo koeficientas yra mažesnis nei 65 %, bet ne mažesnis kaip 60 %, taikoma 5 % fiksuotoji norma;
    - b) kai pasiekimo/lėšų įsisavinimo koeficientas yra mažesnis nei 60 %, bet ne mažesnis kaip 50 %, taikoma 10 % fiksuotoji norma;
    - c) kai pasiekimo/lėšų įsisavinimo koeficientas yra mažesnis nei 50 %, taikoma 25 % fiksuotoji norma.
  2. Fiksuotoji norma taikoma ESI fondo įnašui, kuris nustatomas remiantis valstybės narės deklaruotomis išlaidomis pagal prioritetą, kuris atitinka Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas sąlygas, po to, kai pritaikomos visos kitos finansinės pataisos.
- Jei prioritetai susiję su daugiau kaip vienu ESI fondu arba regionų kategorija, fiksuotoji norma taikoma kiekvienam ESI fondui ir (arba) regionų kategorijai.
3. Išorės veiksniai, dėl kurių iš esmės nepavyko pasiekti siektinų reikšmių, išskyrus veiksnius, nurodytus Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 22 straipsnio 7 dalies trečioje pastraipoje, vertinami kiekvienu atveju atskirai. 1 dalyje nustatyta fiksuotosios normos pataisa gali būti sumažinta daugiausia 50 %, atsižvelgiant į tai, kokiu mastu siektinų reikšmių iš esmės nepavyko pasiekti būtent dėl tų veiksnių.
  4. Tais atvejais, kai taikoma 1 dalyje nustatyta fiksuotoji norma būtų neproporcinga, pataisos dydis sumažinamas.

II SKIRSNIS

Finansinės priemonės

4 straipsnis

Konkrečios žemės pirkimo taisyklės

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 13 dalis)

1. Iš ERPF, Sanglaudos fondo ir EŽŪFKP finansuojamomis finansinėmis priemonėmis galima remti investicijas, kurios apima neužstatytos ir užstatytos žemės pirkimą už sumą, neviršijančią 10 % programos įnašo, sumokėto galutiniam naudos gavėjui. Kalbant apie garantijas, ši procentinė dalis taikoma pagrindinės paskolos arba kitų rizikos priemonių dydžiui.
2. Kai finansinėmis priemonėmis remiamos galutinių naudos gavėjų investicijos į infrastruktūrą, skirtos miestų plėtrai ar miestų atgaivinimo veiklai remti, 1 dalyje nurodyta riba yra 20 %
3. Vadovaujanti institucija gali nukrypti nuo 1 ir 2 dalyse nurodytų ribų išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais dėl veiksmų, susijusių su aplinkos apsauga.

5 straipsnis

Techninės paramos ir finansinių priemonių derinimas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 13 dalis)

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį techninės paramos subsidijas ir finansines priemones vykdančią vieną veiksmą galima derinti tik siekiant techniškai parengti perspektyvines investicijas, kurios bus naudingos tuo veiksmu remtinam galutiniam naudos gavėjui.

6 straipsnis

Konkrečios finansinės priemonės įgyvendinančių subjektų vaidmens, įsipareigojimų ir atsakomybės taisyklės

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa)

1. Finansines priemones įgyvendinantys subjektai savo pareigas atlieka laikydamiesi galiojančių teisės aktų ir veikia kvalifikuotai, veiksmingai, skaidriai ir uoliai, kaip to tikimasi iš profesionalaus subjekto, turinčio finansinių priemonių įgyvendinimo patirties. Jie užtikrina, kad:

- a) finansinėmis priemonėmis paramą gaunantys galutiniai naudos gavėjai būtų atrinkti tinkamai atsižvelgiant į finansinės priemonės pobūdį ir tikėtiną finansuotinių investicijų projektų ekonominį gyvybingumą. Atranka vykdoma skaidriai, grindžiama objektyviomis priežastimis ir dėl jos nekyla interesų konflikto;
- b) galutiniai naudos gavėjai būtų informuojami, kad finansavimas teikiamas pagal programas, kurios bendrai finansuojamos iš ESI fondų laikantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 115 straipsnyje nustatytų reikalavimų, taikomų ERPF, ESF ir Sanglaudos fondui, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 ⁽¹⁾ 66 straipsnio 1 dalies c punkto i papunktyje nustatytų reikalavimų, taikomų EŽŪFKP, ir būsimame Sąjungos teisės akte, kuriuo nustatomos 2014–2020 m. programavimo laikotarpio jūrų reikalų ir žuvininkystės politikos finansinės paramos sąlygos (EJRŽF reglamente), nustatytų reikalavimų;
- c) finansinėmis priemonėmis teikiama parama būtų proporcinga ir mažiausiai iškraipytų konkurenciją;
- d) atlyginimas pirmumo tvarka privatiesiems investuotojams arba viešiesiems investuotojams, kurie veikia pagal rinkos ekonomikos principą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 2 dalies c punkte ir 44 straipsnio 1 dalies b punkte, būtų proporcingas šių investuotojų prisiimtai rizikai ir nevirsytų minimalios sumos, reikalingos tokiems investuotojams pritraukti, ir tai būtų užtikrinta nuostatomis ir sąlygomis ir procedūrinėmis garantijomis.

2. Tiesioginė vadovaujančiosios institucijos finansinė atsakomybė finansines priemones įgyvendinančių subjektų arba galutinių naudos gavėjų atžvilgiu, taip pat jos atsakomybė dėl bet kokios kitos finansinės priemonės skolos ar prievolės negali viršyti sumos, kurią vadovaujančioji institucija skyrė finansinei priemonei pagal atitinkamas finansavimo sutartis, todėl finansines priemones įgyvendinantys subjektai užtikrina, kad vadovaujančiosioms institucijoms nebūtų teikiami mokėjimo prašymai, kuriais būtų viršyta tos institucijos finansinei priemonei skirta suma.

3. Finansines priemones įgyvendinantys subjektai atsako už programų įnašų, kuriuos naudojant padaryta pažeidimų, kompensavimą kartu su palūkanomis ir kitu iš tų įnašų gautu pelnu.

Kita vertus, finansines priemones įgyvendinantys subjektai neatsako už pirmoje pastraipoje nurodytų sumų kompensavimą, jeigu įrodo, kad konkretus pažeidimas padarytas visomis toliau nurodytomis sąlygomis:

- a) pažeidimas padarytas galutinių naudos gavėjų arba – fondų fondo atveju – finansų tarpininkų arba galutinių naudos gavėjų lygmeniu;
- b) finansines priemones įgyvendinantys subjektai laikėsi šio straipsnio 1 dalies nuostatų, susijusių su programos įnašais, kuriems pažeidimas turėjo poveikio;
- c) sumų, kurioms pažeidimas turėjo poveikio, nebuvo galima susigrąžinti nepaisant to, kad finansines priemones įgyvendinantys subjektai su deramu uolumu ėmėsi visų galimų sutartinių ir teisinių priemonių.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

7 straipsnis

Finansines priemonės įgyvendinančių subjektų atrankos kriterijai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa)

1. Atrinkdama finansinę priemonę įgyvendinantį subjektą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 4 dalies a punktą ir b punkto ii ir iii papunkčius, vadovaujančioji institucija įsitikina, kad tas subjektas atitinka toliau nurodytus būtiniausius reikalavimus:

- a) turi teisę vykdyti susijusias įgyvendinimo užduotis pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę;
- b) yra pakankamo ekonominio ir finansinio gyvybingumo;
- c) turi pakankamai pajėgumų įgyvendinti finansinę priemonę, taip pat organizacinę struktūrą ir valdymo sistemą, kuri vadovaujančiajai institucijai suteiktų reikiamą patikinimą;
- d) turi veiksmingą ir efektyvią vidaus kontrolės sistemą;
- e) naudoja apskaitos sistemą, kuria laiku suteikiama tiksli, išsami ir patikima informacija;
- f) sutinka, kad valstybės narės audito institucijos, Komisija ir Europos Audito Rūmai atliktų jo auditą.

2. Atrinkdama 1 dalyje nurodytą subjektą, vadovaujančioji institucija tinkamai atsižvelgia į įgyvendinamos finansinės priemonės pobūdį, subjekto patirtį įgyvendinant panašias finansines priemones, siūlomų darbuotojų kompetenciją ir patirtį ir subjekto veiklos ir finansinius pajėgumus. Atranka vykdoma skaidriai, grindžiama objektyviomis priežastimis ir dėl jos nekyla interesų konflikto. Taikomi bent šie toliau nurodyti kriterijai:

- a) finansų tarpininkų arba, jei taikytina, galutinių naudos gavėjų nustatymo ir vertinimo metodikos tvirtumas ir patikimumas;
- b) finansinės priemonės įgyvendinimo valdymo išlaidų ir mokesčių dydis ir siūloma jų apskaičiavimo metodika;
- c) nuostatos ir sąlygos, taikomos remiamiems galutiniams naudos gavėjams, įskaitant kainų nustatymą;
- d) gebėjimas pritraukti kitų nei programos įnašai išteklių investicijoms į galutinius naudos gavėjus;
- e) gebėjimas įrodyti papildomą veiklą, palyginti su dabartine veikla;
- f) kai finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas finansinei priemonei skiria nuosavus finansinius išteklius arba dalijasi rizika, siūlomos interesų derinimo ir galimų interesų konfliktų švelninimo priemonės.

3. Kai fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, įskaitant EIB, įgyvendinimo užduotis patiki finansų tarpininkui, jis užtikrina, kad tas finansų tarpininkas atitiktų 1 ir 2 dalyse nurodytus reikalavimus ir kriterijus.

8 straipsnis

Konkrečios finansinės priemonės teikiamų garantijų taisyklės

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa)

Kai finansinės priemonės teikiamos garantijos, laikomasi šių reikalavimų:

- a) pasiekiamas tinkamas programos įnašo sumos, atidėtos tikėtiniems ir netikėtiems naujų paskolų ar kitų rizikos pasidalijimo priemonių nuostoliams padengti garantijomis, ir atitinkamų išmokėtų naujų paskolų ar kitų rizikos pasidalijimo priemonių vertės dauginamasis koeficientas;
- b) dauginamasis koeficientas nustatomas atlikus konkretaus garantijų produkto, kurį ketinama siūlyti, apdairų *ex ante* rizikos vertinimą, atsižvelgiant į specifines rinkos sąlygas, finansinės priemonės investicijų strategiją ir ekonomiškumo ir veiksmingumo principus. *Ex ante* rizikos vertinimas gali būti persvarstytas, kai tai pateisinama pasikeitusiomis rinkos sąlygomis;

- c) garantijoms užtikrinti skirtas programos įnašas teikiamas atsižvelgiant į tą *ex ante* rizikos vertinimą;
- d) jei finansų tarpininkas arba garantijas gaunantis subjektas neišmokėjo planuoto dydžio naujų paskolų ar kitų rizikos pasidalijimo priemonių galutiniams naudos gavėjams, tinkamos finansuoti išlaidos proporcingai sumažinamos.

9 straipsnis

Nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu ar tarpvalstybiniu lygmeniu sukurtų finansinių priemonių valdymas ir kontrolė

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 40 straipsnio 4 dalis)

1. Dėl veiksmų, kuriais pagal programas remiamos nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu ar tarpvalstybiniu lygmeniu sukurtos finansinės priemonės, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 1 dalies b punkte, vadovaujančioji institucija užtikrina, kad:

- a) veiksmas atitiktų taikomus teisės aktus, atitinkamą programą ir atitinkamą finansavimo sutartį tiek veiksmo vertinimo ir atrankos procesu, tiek rengiant ir įgyvendinant finansinę priemonę;
- b) į finansavimo sutartis būtų įtrauktos nuostatos dėl audito reikalavimų ir audito sekos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 IV priedo 1 punkto e papunktį;
- c) valdymo patikrinimai būtų vykdomi visą programavimo laikotarpį ir kuriant bei įgyvendinant finansines priemones pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalį, skirtą ERPF, ESF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF, ir pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 58 straipsnio 1 ir 2 dalis, skirtas EŽŪFKP;
- d) tinkamomis finansuoti deklaruotų išlaidų patvirtinamiesiems dokumentams būtų taikomi tokie reikalavimai:
  - i) vadovaujančioji institucija, finansų tarpininkas arba įstaiga, kuri įgyvendina fondų fondą, kai finansinė priemonė įgyvendinama per fondų fondą, saugo patvirtinamuosius dokumentus, kad galėtų įrodyti, kad lėšos panaudotos pagal numatytą paskirtį ir kad laikytasi taikomų teisės aktų ir atitinkamoms programoms taikomų finansavimo kriterijų bei sąlygų;
  - ii) su jais galima susipažinti, siekiant patikrinti Komisijai deklaruotų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą;
- e) patvirtinamieji dokumentai, kuriais remiantis būtų galima patikrinti atitiktį Sąjungos ir nacionalinės teisės aktams ir finansavimo sąlygoms, apimtų bent:
  - i) dokumentus dėl finansinės priemonės sukūrimo;
  - ii) dokumentus, kuriuose nurodomos pagal kiekvieną programą ir kiekvieną prioritetinę kryptį finansinėms priemonėms skirtos sumos, pagal programas tinkamos finansuoti išlaidos ir palūkanos bei kitas pelnas, gautas iš ESI fondų paramos, taip pat ESI fondams pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 43 ir 44 straipsnius priskirtinų išteklių pakartotinis panaudojimas;
  - iii) dokumentus dėl finansinės priemonės veikimo, įskaitant susijusius su stebėseną, ataskaitų teikimu ir tikrinimu;
  - iv) dokumentus, kuriais parodoma atitiktis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 43, 44 ir 45 straipsniams;
  - v) dokumentus, susijusius su programos įnašų nutraukimu ir finansinės priemonės užbaigimu;
  - vi) dokumentus dėl valdymo išlaidų ir mokesčių;
  - vii) prašymo formas arba atitinkamus dokumentus, kuriuos galutiniai naudos gavėjai pateikė kartu su patvirtinamaisiais dokumentais, įskaitant verslo planus ir reikiama atvejais ankstesnes metines sąskaitas;
  - viii) kai įmanoma, finansinę priemonę įgyvendinančių subjektų kontrolinius sąrašus ir ataskaitas;
  - ix) jei taikoma, deklaracijas, pateiktas dėl *de minimis* pagalbos;
  - x) sutartis, pasirašytas dėl finansine priemone teikiamos paramos, įskaitant dėl nuosavo kapitalo, paskolų, garantijų ar kitų investicijų tipų, teikiamų galutiniams naudos gavėjams;

- xi) įrodymus, kad finansine priemone suteikta parama panaudota pagal numatytą paskirtį;
- xii) įrašus apie finansinius srautus tarp vadovujančiosios institucijos ir finansinės priemonės, taip pat visų lygmenų srautus finansinės priemonės viduje iki galutinių naudos gavėjų, o garantijų atveju – įrodymą, kad pagrindinės paskolos buvo išmokėtos;
- xiii) sumokėto programos įnašo arba finansine priemone suteiktos garantijos, skirtos galutiniam naudos gavėjui, atskirus įrašus arba apskaitos kodus.

2. Dėl veiksmų, kuriais pagal programas iš ERPF, ESF, Sanglaudos fondo ir EJŖŽF remiamos finansinės priemonės, audito institucijos užtikrina, kad finansinių priemonių auditas būtų vykdomas per visą programavimo laikotarpį iki jų užbaigimo, atliekant tiek sistemų auditą, tiek veiksmų auditą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 1 dalį.

Dėl veiksmų, kuriais pagal programas iš EŽŪFKP remiamos finansinės priemonės, audito institucijos užtikrina, kad finansinių priemonių auditas būtų vykdomas per visą programavimo laikotarpį iki jų užbaigimo, atliekant sistemų auditą ir veiksmų auditą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ⁽¹⁾ 59 straipsnį.

3. Kai finansines priemones įgyvendina EIB pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 4 dalies b punkto i papunktį:

- a) vadovujančioji institucija įgalioja įmonę, kuri turėtų veikti pagal bendrą Komisijos sukurtą sistemą, atlikti veiksmo patikrą vietoje pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 5 dalies b punktą;
- b) audito institucija įgalioja įmonę, kuri turėtų veikti pagal bendrą Komisijos sukurtą sistemą, atlikti veiksmo auditą.

Audito institucija savo audito nuomonę grindžia įgaliotos įmonės pateikta informacija.

4. Jei netaikoma 3 dalyje nurodyta Komisijos sukurta bendra sistema, vadovujančioji institucija Komisijai pateikia siūlomą patikrų vietoje vykdymo metodiką, o audito institucija – siūlomą audito metodiką, kad gautų jos pritarimą.

10 straipsnis

Mokėjimų finansinėms priemonėms anuliavimo bei atitinkamo mokėjimo prašymų koregavimo taisyklės

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 41 straipsnio 3 dalis)

Valstybės narės ir vadovujančiosios institucijos gali anuliuoti programų įnašus, skirtus finansinėms priemonėms, nurodytoms Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 38 straipsnio 1 dalies a punkte, ir finansinėms priemonėms, nurodytoms 38 straipsnio 1 dalies b punkte, kurios įgyvendinamos pagal to reglamento 38 straipsnio 4 dalies a ir b punktus, tik jei įnašai dar neįtraukti į mokėjimo prašymą, kaip nurodyta to reglamento 41 straipsnyje. Vis dėlto, kalbant apie iš ERPF, ESF, Sanglaudos fondo ir EJŖŽF remiamas finansines priemones, įnašus galima anuliuoti ir kai kitas mokėjimo prašymas iš dalies keičiamas, kad būtų anuliuotos ar pakeistos atitinkamos išlaidos.

11 straipsnis

Palūkanų normos subsidijų ir garantijos mokesčio subsidijų metinių išmokų kapitalizavimo sistema

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa)

1. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos kapitalizuotos palūkanų normos subsidijos ir garantijos mokesčio subsidijos apskaičiuojamos tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigoje kaip visi diskontuoti mokėjimų išpareigojimai to straipsnio tikslais ir pagal jame nustatytus laikotarpius, kartu laikantis susijusių finansavimo sutarčių.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

2. Bet kokie po Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyto laikotarpio sąlyginio deponavimo sąskaitoje likę ištekliai arba ištekliai, likę netikėtai užbaigus finansinę priemonę iki to laikotarpio pabaigos, naudojami pagal to reglamento 45 straipsnį.

12 straipsnis

Valdymo išlaidų ir mokesčių nustatymo remiantis veiklos rezultatais kriterijai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 6 dalis)

1. Vadovaujanti institucija apskaičiuoja valdymo išlaidas ir mokesčius, kuriuos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies d punktą galima deklaruoti kaip tinkamas finansuoti išlaidas, remdamasi, kaip nurodyta to reglamento 42 straipsnio 5 dalyje, veiklos rezultatais grindžiamais kriterijais:

- a) pagal ESI fondų programą suteiktų įnašų paskirstymas;
- b) lėšos, grąžintos iš investicijų, arba grąžintos lėšos, kurias buvo išpareigota skirti pagal garantijų sutartis;
- c) investicijas papildančių priemonių, vykdytų prieš sprendimą dėl investavimo ir po jo, kad investicijų poveikis būtų kuo didesnis, kokybė ir
- d) finansinės priemonės indėlis siekiant programos tikslų ir produktų.

2. Vadovaujanti institucija informuoja pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 47 straipsnį įsteigtą stebėsenos komitetą apie nuostatas dėl veiklos rezultatais grindžiamo patirtų finansinės priemonės valdymo išlaidų arba valdymo mokesčių apskaičiavimo. Stebėsenos komitetas kasmet gauna valdymo išlaidų ir per praėjusius kalendorinius metus faktiškai sumokėtų mokesčių ataskaitas.

13 straipsnis

Valdymo išlaidų ir mokesčių ribiniai dydžiai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 5 ir 6 dalys)

1. Fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie gali būti deklaruoti kaip tinkamos finansuoti išlaidos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies d punktą, neviršija sumos, kuri yra:

- a) 3 proc. fondų fondui sumokėtų programos įnašų pirmuosius 12 mėnesių po finansavimo sutarties pasirašymo, 1 proc. – kitus 12 mėnesių ir po to 0,5 proc. per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo faktinio mokėjimo fondų fondui dienos iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, išmokėjimo vadovaujančiajai institucijai dienos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė); ir
- b) 0,5 % fondų fondo finansų tarpininkams sumokėtų programos įnašų per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo fondų fondo atlikto faktinio mokėjimo dienos iki išmokėjimo fondų fondui dienos, tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė).

2. Finansines priemones įgyvendinančių subjektų, teikiančių nuosavą kapitalą, paskolas, garantijas ir mikrokreditus, įskaitant atvejus, kai jie derinami su subsidijomis, palūkanų normos subsidijomis arba garantijos mokesčio subsidijomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį, valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie gali būti deklaruoti kaip tinkamos finansuoti išlaidos pagal to reglamento 42 straipsnio 1 dalies d punktą, neviršija sumos, kuri yra:

- a) bazinis atlygis, kuris apskaičiuojamas taip:
  - i) finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, atveju: 2,5 proc. finansinei priemonei pagal atitinkamą finansavimo sutartį išpareigotų skirti programos įnašų per metus pirmuosius dvidešimt keturis mėnesius po finansavimo sutarties pasirašymo, po to 1 proc. per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo susijusios finansavimo sutarties pasirašymo dienos iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, įnašų išmokėjimo vadovaujančiajai institucijai ar fondų fondui dienos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);
  - ii) visų kitų rūšių finansinės priemonės atveju: 0,5 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo faktinio mokėjimo finansinei priemonei dienos iki tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos, išmokėjimo vadovaujančiajai institucijai arba fondų fondui dienos arba užbaigimo dienos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė); ir

- b) veiklos rezultatais grindžiamas atlygis, kuris apskaičiuojamas taip:
- i) finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, atveju: 2,5 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą sumokėtų galutiniams naudos gavėjams nuosavo kapitalo forma, taip pat reinvestuotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo išmokėjimo galutiniam naudos gavėjui dienos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (nurašymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);
  - ii) finansinės priemonės, kuria teikiamos paskolos, atveju: 1 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą sumokėtų galutiniams naudos gavėjams paskolų forma, taip pat reinvestuotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo išmokėjimo galutiniam naudos gavėjui dienos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (išipareigojimų nevykdymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);
  - iii) finansinės priemonės, kuria teikiamos garantijos, atveju: 1,5 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies b punktą skirtų galiojančioms garantijų sutartims, taip pat pakartotinai panaudotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo išipareigojimų dienos iki garantijų sutarties galiojimo pabaigos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (išipareigojimų nevykdymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);
  - iv) finansinės priemonės, kuria teikiami mikrokreditai, atveju: 1,5 % programos įnašų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą sumokėtų galutiniams naudos gavėjams mikrokreditų forma, taip pat reinvestuotų lėšų, kurios priskiriamos programos įnašams ir dar negrąžintos finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo išmokėjimo galutiniam naudos gavėjui dienos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (išipareigojimų nevykdymo atveju) arba tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė);
  - v) finansinės priemonės, kuria teikiamos subsidijos, palūkanų normos subsidijos ar garantijos mokesčio subsidijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį, atveju: 0,5 proc. subsidijų, pagal to reglamento 42 straipsnio 1 dalies a punktą išmokėtų galutiniams naudos gavėjams.

Šios dalies nuostatos taikomos finansinę priemonę įgyvendinančiam ir garantijas teikiančiam subjektui, nepriklausomai nuo to, ar tas pats subjektas įgyvendina fondų fondo paramą, su sąlyga, kad laikomasi 4 dalies nuostatų.

3. Valdymo išlaidų ir mokesčių bendra suma per Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65 straipsnio 2 dalyje nustatytą tinkamumo finansuoti laikotarpį negali viršyti toliau nurodytų ribų:

- a) fondų fondo atveju – 7 % fondų fondui sumokėtų programos įnašų bendros sumos;
- b) finansinės priemonės, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, atveju – 20 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;
- c) finansinės priemonės, kuria teikiamos paskolos, atveju – 8 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;
- d) finansinės priemonės, kuria teikiamos garantijos, atveju – 10 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;
- e) finansinės priemonės, kuria teikiami mikrokreditai, atveju – 10 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos;
- f) finansinės priemonės, kuria teikiamos dotacijos, palūkanų normos subsidijos ir garantijos mokesčio subsidijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 37 straipsnio 7 dalį, atveju – 6 % finansinei priemonei sumokėtų programos įnašų bendros sumos.

4. Kai tas pats subjektas įgyvendina fondų fondo ir finansinės priemonės paramą, nei tinkamų finansuoti valdymo išlaidų ir mokesčių pagal 1 ir 2 dalis sumos, nei 3 dalyje nustatytos ribos nesudedamos tiems patiems programos įnašams arba reinvestuotoms toms pačioms lėšoms, kurios priskiriamos programos įnašams.
5. Kai į nuosavą kapitalą teikiančius finansų tarpininkus investuoto nuosavo kapitalo didžiąją dalį teikia privatieji investuotojai arba viešieji investuotojai, veikiantys pagal rinkos ekonomikos principą, ir kai programos įnašas teikiamas *pari passu* su privačiais investuotojais, valdymo išlaidos ir mokesčiai atitinka rinkos sąlygas ir negali viršyti tų, kuriuos moka privatieji investuotojai.
6. 1, 2 ir 3 dalyse nustatyti ribiniai dydžiai gali būti viršyti, kai apmokestinimą vykdo finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas, įskaitant atvejus, jei taikoma, kai jis įgyvendina fondų fondą ir buvo atrinktas konkurso būdu, laikantis taikomų taisyklių, ir konkurso būdu patvirtinta būtinybė padidinti valdymo išlaidas ir mokesčius.

14 straipsnis

Nuosavu kapitalu grindžiamų priemonių ir mikrokreditų kapitalizuotų valdymo išlaidų ir mokesčių kompensavimas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 6 dalis)

1. Kapitalizuotos valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie turi būti kompensuoti kaip tinkamos finansuoti išlaidos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 2 dalį, apskaičiuojami tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigoje kaip diskontuotų valdymo išlaidų ir mokesčių suma, kuri turi būti išmokėta pasibaigus tinkamumo finansuoti laikotarpiui už to reglamento 42 straipsnio 2 dalyje nustatytą laikotarpį, laikantis atitinkamų finansavimo sutarčių.
2. Kapitalizuotos valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie, pasibaigus tinkamumo finansuoti laikotarpiui, turi būti išmokėti finansinei priemonei, kuria teikiami mikrokreditai, neviršija 1 proc. programos įnašų, sumokėtų galutiniams naudos gavėjams pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą paskolų forma, kuriuos dar reikia grąžinti finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (išsipareigojimų nevykdymo atveju) arba to reglamento 42 straipsnio 2 dalyje nurodyto laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė).
3. Kapitalizuotos valdymo išlaidos ir mokesčiai, kurie, pasibaigus tinkamumo finansuoti laikotarpiui, turi būti išmokėti finansinei priemonei, kuria teikiamas nuosavas kapitalas, neviršija 1,5 proc. programos įnašų, sumokėtų galutiniams naudos gavėjams pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a punktą nuosavo kapitalo forma, kuriuos dar reikia grąžinti finansinei priemonei, per metus, skaičiuojant *pro rata temporis* nuo tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos iki investicijų grąžinimo dienos, susigrąžinimo procedūros pabaigos (išsipareigojimų nevykdymo atveju) arba to reglamento 42 straipsnio 2 dalyje nurodyto laikotarpio pabaigos (priklausomai nuo to, kuri data ankstesnė).
4. Bet kokie sąlyginio deponavimo sąskaitoje po Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 2 dalyje nurodyto laikotarpio likę ištekliai arba ištekliai, likę netikėtai užbaigus finansinę priemonę iki to laikotarpio pabaigos, naudojami pagal to reglamento 45 straipsnį.

III SKIRSNIS

Iš veiksmų, kuriais gaunama pajamų, gautų diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimo metodas

15 straipsnis

Diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimo metodas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies septinta pastraipa)

1. Taikant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą metodą, veiksmo diskontuotos grynosios pajamos apskaičiuojamos iš diskontuotų pajamų atimant diskontuotas išlaidas ir, jei taikoma, pridėdant investicijos likutinę vertę.

2. Veiksmo diskontuotos grynosios pajamos apskaičiuojamos pagal to veiksmo sektoriui taikomą konkretų ataskaitinį laikotarpį, kaip nustatyta I priede. Ataskaitinis laikotarpis apima veiksmo įgyvendinimo laikotarpį.
3. Pajamos ir išlaidos nustatomos taikant atskirą metodą, grindžiamą naujų investicijų pajamų ir išlaidų scenarijaus palyginimu su pajamų ir išlaidų scenarijumi be naujų investicijų.

Kai veiksmas susijęs su nauju turtu, pajamomis ir išlaidomis laikomos naujų investicijų pajamos ir išlaidos.

4. Kai pridėtinės vertės mokestis nėra tinkamas finansuoti išlaidos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 69 straipsnio 3 dalies c punktą, diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimas grindžiamas skaičiais, į kuriuos pridėtinės vertės mokestis neįtraukiamas.

16 straipsnis

Pajamų nustatymas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies septinta pastraipa)

Apskaičiuojant diskontuotas grynąsias pajamas, pajamos nustatomos taip:

- a) jei taikoma, nustatomi naudotojo mokesčiai laikantis principo „teršėjas moka“ ir prireikus atsižvelgiama į galimybes sumokėti;
- b) į pajamas neįtraukiami pervedimai iš nacionalinių ar regioninių biudžetų arba nacionalinių valstybinio draudimo sistemų;
- c) kai veiksmu suteikiamas naujas turtas, kuriuo papildoma jau esanti paslauga ar infrastruktūra, atsižvelgiama tiek į naujų naudotojų įnašus, tiek į papildomus esamų naujos ar išplėtos paslaugos ar infrastruktūros naudotojų įnašus.

17 straipsnis

Išlaidų nustatymas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies septinta pastraipa)

Apskaičiuojant diskontuotas grynąsias pajamas, atsižvelgiama į toliau nurodytas per 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą ataskaitinį laikotarpį patirtas išlaidas:

- a) trumpalaikės įrangos, kuria užtikrinamas techninis veiksmo vykdymas, pakeitimo išlaidas;
- b) pastovias veiklos išlaidas, įskaitant priežiūros išlaidas, kaip antai darbuotojai, priežiūra ir remontas, bendras valdymas ir administravimas bei draudimas, ir
- c) kintamas veiklos išlaidas, įskaitant priežiūros išlaidas, kaip antai žaliavų, energijos, kitų proceso reikmenų vartojimas ir visi priežiūros ir remonto darbai, reikalingi veiksmo trukmei pratęsti.

18 straipsnis

Investicijų likutinė vertė

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies septinta pastraipa)

1. Kai veiksmo turto eksploatavimo trukmė ilgesnė nei 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas ataskaitinis laikotarpis, likutinė vertė nustatoma apskaičiuojant grynąją dabartinę grynujų pinigų srautų vertę per likusius veiksmo trukmės metus. Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis gali būti taikomi kiti likutinės vertės apskaičiavimo metodai.
2. Investicijų likutinė vertė įtraukiama į veiksmo diskontuotų grynujų pajamų apskaičiavimą, tik jei pajamos viršija 17 straipsnyje nurodytas išlaidas.

19 straipsnis

Grynųjų pinigų srautų diskontavimas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnio 3 dalies septinta pastraipa)

1. Apskaičiuojant išlaidas ir pajamas atsižvelgiama tik į grynųjų pinigų srautus, kurie išmokėtini arba gautini vykdant veiksmą. Grynųjų pinigų srautai nustatomi kiekvieniems metams, kuriais jie išmokėti arba gauti vykdant veiksmą 15 straipsnio 2 dalyje nurodytu ataskaitiniu laikotarpiu.
2. Ne grynųjų pinigų apskaitos straipsniai, kaip antai nusidėvėjimas, bet kokie būsimoms keitimo išlaidoms skirti rezervai ir nenumatytų atvejų rezervai, į skaičiavimą neįtraukiami.
3. Grynųjų pinigų srautai diskontuojami į dabartinius metus, kaip orientacinį rodiklį, skirtą bendrai su ESI fondais finansuojamiems viešojo investavimo veiksams, naudojant 4 % finansinę diskonto normą realiomis kainomis.
4. Valstybės narės gali naudoti kitą nei 4 % finansinę diskonto normą, jei jos pagrindžia tą rodiklį ir užtikrina, kad jis būtų nuosekliai taikomas vykdant panašius to paties sektoriaus veiksmus.
5. Kitos nei 4 % vertės gali būti pateisinamos:
  - a) valstybės narės konkrečiomis makroekonominėmis sąlygomis ir tarptautinėmis makroekonominėmis tendencijomis ir aplinkybėmis, arba
  - b) investuotojo pobūdžiu ar įgyvendinimo struktūra, kaip antai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, arba
  - c) susijusio sektoriaus pobūdžiu.
6. Kad nustatytų konkrečias finansines diskonto normas, valstybės narės apskaičiuoja vidutinę ilgalaikę grąžą, kuri bus gauta iš alternatyvaus, nerizikingo vietos ar tarptautinio investicijų, kurias jos laiko svarbiomis, krepšelio. Informacija apie įvairias finansines diskonto normas pateikiama paramos gavėjams.

IV SKIRSNIS

Kitose Sąjungos politikos srityse netiesioginėms išlaidoms taikomų fiksuotųjų normų ir susijusių metodų apibrėžtis

20 straipsnis

Netiesioginių išlaidų finansavimas taikant fiksuotąsias normas, remiantis Reglamentu (ES) Nr. 1290/2013

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 68 straipsnio 1 dalies antra pastraipa)

Netiesiogines išlaidas galima apskaičiuoti taikant pagal Reglamento (ES) Nr. 1290/2013 29 straipsnio 1 dalį nustatytą fiksuotąją normą toliau nurodytiems veiksams arba į veiksmus įtrauktų projektų tipams:

- a) iš ERPF remiamiems veiksams, kurių intervencinių veiksams srities kodai yra 056, 057 arba 060–065, kaip nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 215/2014 ⁽¹⁾ priedo 1 lentelėje, ir kurie vykdomi pagal vieną iš investavimo prioritetų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1301/2013 ⁽²⁾ 5 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, 2 dalies b punkte, 3 dalies a ir c punktuose ir 4 dalies f punkte;
- b) ESF remiamiems veiksams, kurių intervencinių veiksams srities kodas yra 04, kaip nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 215/2014 priedo 6 lentelėje, ir kuriais padedama stiprinti mokslinius tyrimus, technologijų plėtrą ir inovacijas pagal Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 3 straipsnio 2 dalies c punktą;

⁽¹⁾ 2014 m. kovo 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 215/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos, nuostatų dėl paramos, susijusios su klimato kaita, metodikos, orientyrų ir siektinų reikšmių nustatymo veiklos rezultatų plane ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų intervencinių veiksams kategorijų nomenklatūros įgyvendinimo taisyklės (OL L 69, 2014 3 8, p. 65).

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 289).

- c) iš EŽŪFKP remiamiems veiksams pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 17, 26 arba 35 straipsnius, kuriais padedama siekti to reglamento 5 straipsnio 1 dalyje nustatyto Sąjungos prioriteto. Kai veiksmas programuojamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 17 ir 26 straipsnius, atsižvelgiama tik į veiksmus, kuriuos įgyvendina pagal to reglamento 35 straipsnio 1 dalies c punktą finansuojama Europos inovacijų partnerystės veiklos grupė;
- d) iš EJŖŽF remiamiems veiksams, programuojamiems pagal būsimo Sąjungos teisės akto, kuriuo nustatomos 2014–2020 m. programavimo laikotarpio jūrų reikalų ir žuvininkystės politikos finansinės paramos sąlygos, 28 straipsnį, 37 straipsnį arba 41 straipsnio 5 dalį.

21 straipsnis

Netiesioginių išlaidų finansavimas taikant fiksuotąsias normas, remiantis Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 68 straipsnio 1 dalies antra pastraipa)

Netiesiogines išlaidas galima apskaičiuoti taikant pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ⁽¹⁾ 124 straipsnio 4 dalį nustatytą fiksuotąją normą toliau nurodytiems veiksams arba į veiksmą įtrauktų projektų tipams:

- a) iš ERPF remiamiems veiksams, kurių intervencinių veiksams srities kodai yra 085, 086 arba 087, kaip nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 215/2014 priedo 1 lentelėje, ir kurie vykdomi pagal vieną iš investavimo prioritetų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 5 straipsnio 5 dalies a punkte ir 6 dalies d punkte;
- b) iš ESF remiamiems veiksams, kurių intervencinių veiksams srities kodas yra 01, kaip nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 215/2014 priedo 6 lentelėje, ir kuriais padedama remti perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, atsparios klimato kaitos poveikiui, tausiai išteklius naudojančios ir ekologiškesnės ekonomikos pagal Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 3 straipsnio 2 dalies a punktą;
- c) iš EŽŪFKP remiamiems veiksams pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 17 ir 25 straipsnius, kuriais padedama siekti Sąjungos prioriteto, nustatyto to reglamento 5 straipsnio 4 arba 5 dalyje;
- d) iš EJŖŽF remiamiems veiksams, programuojamiems pagal būsimo Sąjungos teisės akto, kuriuo nustatomos 2014–2020 m. programavimo laikotarpio jūrų reikalų ir žuvininkystės politikos finansinės paramos sąlygos, 36 straipsnį, 38 straipsnį, 39 straipsnio 1 dalį, 46 straipsnio 1 dalies e ir i punktus, 54 straipsnį, 79c straipsnio 1 dalies b punktą.

III SKYRIUS

NUOSTATOS DĖL ATLIEKANT DIDELĖS APIMTIES PROJEKTŲ KOKYBĖS VERTINIMĄ TAIKYTINOS METODIKOS, KURIOMIS PAPILDOMA ERPF IR SANGLAUDOS FONDUI TAIKOMA REGLAMENTO (ES) NR. 1303/2013 TREČIOJI DALIS

22 straipsnis

Kokybės vertinimą atliekantiems nepriklausomiems ekspertams taikomi reikalavimai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio ketvirta pastraipa)

1. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytą didelės apimties projektų kokybės vertinimą atlieka nepriklausomi ekspertai, kurie:

- a) turi daug visų projekto ciklo etapų techninės patirties;
- b) turi didelės tarptautinės patirties atitinkamuose investicijų sektoriuose;

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1)

- c) gerai išmano socialinės ir ekonominės naudos analizę ir vertinimą;
- d) turi daug žinių ir patirties, susijusios su atitinkamais Sąjungos teisės aktais, politikos sritimis ir procedūromis;
- e) yra nepriklausomi nuo bet kokių institucijų, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauja tvirtinant, įgyvendinant ar valdant didelės apimties projektą;
- f) jiems nekyla jokie lygmens interesų konfliktų, susijusių su didelės apimties projektu;
- g) neturi su didelės apimties projektu susijusių komercinių interesų;
- h) moka reikiamas kalbas.

2. Pasiūliusi įgalioti ne Komisijos iniciatyva teikiamą techninę paramą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 58 straipsnį gaunančius nepriklausomus ekspertus, valstybė narė, laikydama to reglamento 101 straipsnio trečios pastraipos, teikia Komisijai prašymą duoti sutikimą. Dėl tokio sutikimo sprendžiama remiantis dokumentais, kuriais įrodoma, kad ekspertai atitinka šio straipsnio 1 dalyje išdėstytus reikalavimus.

Per tris mėnesius po prašymo pateikimo Komisija valstybei narei praneša, ar sutinka su pasiūlymu dėl nepriklausomų ekspertų.

23 straipsnis

Didelės apimties projektų kokybės vertinimas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio ketvirta pastraipa)

1. Nepriklausomi ekspertai vertinimą atlieka remdamiesi Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio pirmos pastraipos a–i punktuose nurodyta informacija. Nepriklausomi ekspertai gali prašyti su šia informacija susijusių papildomų elementų, kurių, jų manymu, reikia kokybės vertinimui atlikti.

Valstybė narė ir nepriklausomi ekspertai gali susitarti, kad šis darbas būtų papildytas apsilankymais vietoje.

Gavę valstybių narių sutikimą, nepriklausomi ekspertai gali konsultuotis su Komisija atitinkamais valstybės pagalbos klausimais, kad galėtų juos įvertinti.

2. Atlikdami kokybės vertinimą, nepriklausomi ekspertai vykdo šiuos veiksmus:
- a) patikrina, ar veiksmas yra didelės apimties projektas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 100 straipsnyje, ar didelės apimties projektas nėra užbaigtas veiksmas, kaip apibrėžta to reglamento 2 straipsnio 14 dalyje ir 65 straipsnio 6 dalyje, ir ar didelės apimties projektas yra įtrauktas į atitinkamą veiksmų programą;
  - b) patikrina, ar pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio pirmos pastraipos a–i punktus Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio penktoje pastraipoje nurodyta forma pateikta informacija yra išsami, nuosekli ir tiksli;
  - c) remdamiesi šio reglamento II priede nustatytais kriterijais įvertina didelės apimties projekto kokybę;
  - d) parengia Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 102 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje numatytos formos nepriklausomo kokybės vertinimo ataskaitą (toliau – NKV ataskaita). NKV ataskaitoje nepriklausomi ekspertai nedviprasmiškai suformuluoja ir pagrindžia savo teiginius apie šioje dalyje nurodytus elementus.

3. Atliekant kokybės vertinimą, didelės apimties projektas įvertinamas teigiamai, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 102 straipsnio 1 dalyje, jeigu nepriklausomi ekspertai padaro išvadą, kad laikomasi visų šio reglamento II priede nurodytų kriterijų.

IV SKYRIUS

NUOSTATOS, KURIOMIS PAPILDOMA ERPF, ESF, SANGLAUDOS FONDUI IR EJRŽF TAIKOMA REGLAMENTO (ES) NR. 1303/2013 KETVIRTOJI DALIS

I SKIRSNIS

Kompiuterine forma registruotini ir saugotini duomenys

24 straipsnis

Kompiuterine forma registruotini ir saugotini duomenys

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 8 dalis)

1. Informacija apie kiekvieno veiksmo duomenis, kompiuterine forma registruotinus ir saugotinus pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 2 dalies d punktą sukurtoje stebėsenos sistemoje, nurodoma šio reglamento III priede.

2. Kiekvieno veiksmo duomenys, įskaitant, jei taikoma, duomenis apie atskirus dalyvius, registruojami ir saugomi taip, kad juos būtų galima sujungti, kai to reikia stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito tikslais. Sistemoje taip pat turi būti galima bendrai sujungti tokius viso programavimo laikotarpio duomenis. Su ESF susiję duomenys registruojami ir saugomi taip, kad vadovaujančiosios institucijos galėtų atlikti su stebėseną ir vertinimu susijusias užduotis laikydamosi Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 56 straipsnyje ir Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 5 bei 19 straipsniuose ir I bei II prieduose nustatytų reikalavimų.

3. Jei veiksmas remiamas pagal kelias veiksmų programas ar prioritetus, iš kelių fondų arba pagal kelias regionų kategorijas, III priedo 23–113 laukuose nurodyta informacija registruojama taip, kad duomenų būtų galima ieškoti suskaidytų pagal veiksmų programą, prioritetą, fondą ar regionų kategoriją. Jei taikoma, taip pat turi būti įmanoma III priedo 31–40 laukuose nurodytų rodiklių duomenų ieškoti suskaidytų pagal investavimo prioritetą ir lytį.

II SKIRSNIS

Audito seka ir per auditą surinktų duomenų naudojimas

25 straipsnis

Išsamūs būtinausi audito sekos reikalavimai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 9 dalis)

1. Toliau nurodomi su saugotinais apskaitos duomenimis ir patvirtinamaisiais dokumentais susiję išsamūs būtinausi audito sekos reikalavimai:

- a) laikantis audito sekos galima patikrinti, kaip taikomi stebėsenos komiteto nustatyti veiksmų programos atrankos kriterijai;
- b) pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 1 dalies a punktą teikiamų subsidijų ir grąžinamųjų subsidijų atveju laikantis audito sekos galima Komisijai teikiamas patvirtintas bendras sumas sutikrinti su pagal veiksmų programą bendrai finansuojamų veiksmų išsamiais apskaitos duomenimis ir patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos saugo tvirtinančioji institucija, vadovaujančioji institucija, tarpinės institucijos ir paramos gavėjai;

- c) pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 1 dalies b ir c punktus bei 109 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 14 straipsnio 1 dalį teikiamų subsidijų ir grąžinamųjų subsidijų atveju laikantis audito sekos galima Komisijai teikiamas patvirtintas bendras sumas sutikrinti su pagal veiksmų programą bendrai finansuojamų veiksmų išsamiais duomenimis, kurie yra susiję su produktais arba rezultatais, ir su patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos saugo tvirtinančioji institucija, vadovaujančioji institucija, tarpinės institucijos ir paramos gavėjai, įskaitant, jei taikoma, su fiksuotųjų vieneto įkainių ir fiksuotųjų sumų nustatymo metodu susijusius dokumentus;
- d) pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 1 dalies d punktą ir 68 straipsnio 1 dalies a punktą nustatytų išlaidų atveju audito seka parodo ir pagrindžia skaičiavimo metodą, jei taikoma, ir fiksuotųjų normų pasirinkimo pagrindą, taip pat tinkamas finansuoti tiesiogines išlaidas arba išlaidas, deklaruotas pagal kitas pasirinktas kategorijas, kurioms taikoma fiksuotoji norma;
- e) pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 68 straipsnio 1 dalies b ir c punktus, Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 14 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 20 straipsnį nustatytų išlaidų atveju laikantis audito sekos galima pagrįsti tinkamas finansuoti tiesiogines išlaidas, kurioms taikoma fiksuotoji norma;
- f) laikantis audito sekos galima patikrinti viešojo įnašo išmokėjimą paramos gavėjui;
- g) prireikus į kiekvieno veiksmo audito seką įtraukiamos techninės specifikacijos ir finansavimo planas, su subsidijos patvirtinimu susiję dokumentai, su viešųjų pirkimų procedūromis susiję dokumentai, paramos gavėjo pateiktos ataskaitos ir atliktų patikrinimų bei audito ataskaitos;
- h) į audito seką įtraukiama informacija apie atliktus veiksmo valdymo patikrinimus ir auditą;
- i) nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 19 straipsnio 3 daliai ir I bei II priedams, laikantis audito sekos galima su veiksmo produkto rodikliais susijusius duomenis sutikrinti su siektinomis reikšmėmis ir programos duomenimis bei rezultatais, apie kuriuos pranešta;
- j) finansinių priemonių atveju į audito seką įtraukiami šio reglamento 9 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyti patvirtinamieji dokumentai.

Išlaidų, nurodytų c ir d punktuose, atveju laikantis audito sekos galima patikrinti, ar vadovaujančiosios institucijos taikytas skaičiavimo metodas atitinka Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 5 dalį ir 68 straipsnio 1 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 14 straipsnio 3 dalį.

2. Vadovaujančioji institucija užtikrina, kad būtų išsaugoti subjektų, saugančių visus patvirtinamuosius dokumentus, būtinus visus 1 dalyje išdėstytus būtiniausius reikalavimus atitinkančiai tinkamai audito sekai užtikrinti, tapatybės ir vietos duomenys.

26 straipsnis

Per Komisijos pareigūnų arba įgaliotųjų Komisijos atstovų atliekamą auditą surinktų duomenų naudojimas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 8 dalis)

1. Komisija imasi visų reikiamų priemonių, kad būtų išvengta per Komisijos atliekamą auditą surinktų duomenų neleistino atskleidimo ar prieigos prie jų.
2. Komisija per savo atliekamą auditą surinktus duomenis naudoja tik siekdama vykdyti savo pareigas pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 75 straipsnį. Europos Audito Rūmams ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybai suteikiama prieiga prie surinktų duomenų.
3. Surinkti duomenys nesiunčiami kitiems asmenims, išskyrus asmenis valstybėse narėse ar Sąjungos institucijose, kuriems dėl atliekamų pareigų pagal taikomas taisykles turi būti suteikta prieiga prie tokių duomenų be aiškaus duomenis pateikusios valstybės narės sutikimo.

III SKIRSNIS

Veiksmų ir sąskaitų audito aprėptis ir turinys ir veiksmų imties atrankos metodika

27 straipsnis

Veiksmų auditas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 7 dalis)

1. Veiksmų auditas atliekamas už kiekvienus ataskaitinius metus, veiksmų imtį atrinkus pagal šio reglamento 28 straipsnį audito institucijos nustatytu ar patvirtintu metodu.
2. Veiksmų auditas atliekamas remiantis audito seką sudarančiais patvirtinamaisiais dokumentais ir per jį patikrinama, ar Komisijai deklaruotos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos, įskaitant šiuos aspektus:
  - a) ar veiksmas buvo atrinktas laikantis veiksmų programos atrankos kriterijų, nebuvo fiziškai užbaigtas ar visiškai įgyvendintas anksčiau, nei paramos gavėjas pateikė paraišką skirti finansavimą pagal veiksmų programą, yra įgyvendintas laikantis patvirtinimo sprendimo ir audito metu atitiko visas taikomas sąlygas, susijusias su jo funkcijomis, naudojimu ir siektiniais tikslais;
  - b) ar Komisijai deklaruotos išlaidos atitinka apskaitos duomenis, o reikalaujamais patvirtinamaisiais dokumentais įrodoma tinkama audito seka, kaip nustatyta šio reglamento 25 straipsnyje;
  - c) ar Komisijai deklaruotų išlaidų, nustatytų pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 67 straipsnio 1 dalies b ir c punktus bei 109 straipsnį ir Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 14 straipsnio 1 dalį, atveju yra sukurti produktai ir pasiekti rezultatai, kuriais grindžiami mokėjimai paramos gavėjui, dalyvių duomenys ar kiti su produktais ir rezultatais susiję duomenys atitinka Komisijai pateiktą informaciją, o reikalaujamais patvirtinamaisiais dokumentais įrodoma tinkama audito seka, kaip nustatyta šio reglamento 25 straipsnyje.

Per auditą taip pat patikrinama, ar viešasis įnašas paramos gavėjui išmokėtas pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 132 straipsnio 1 dalį.

3. Jei taikoma, veiksmų auditas apima veiksmo fizinio įgyvendinimo patikrinimą vietoje.
4. Atliekant veiksmų auditą patikrinamas tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemoje užregistruotų atitinkamų išlaidų tikslumas ir išsamumas, taip pat audito sekos sutikrinimas visuose lygiuose.
5. Jeigu nustatytos problemos yra sisteminio pobūdžio, todėl kelia riziką kitiems pagal veiksmų programą vykdomiems veiksams, audito institucija užtikrina, kad, siekiant nustatyti tokių problemų mastą, būtų atliekamas išsamesnis tyrimas, įskaitant, jei reikia, papildomą auditą, ir rekomenduoja reikiamus taisomuosius veiksmus.
6. Teikiant Komisijai skirtą metinės aprėpties ataskaitą, audituojamų išlaidų sumą sudaro tik išlaidos, kurios patenka į pagal 1 dalį atliekamo audito aprėptį. Šiais tikslais naudojamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 6 dalį nustatytas kontrolės ataskaitos modelis.

28 straipsnis

Veiksmų imties atrankos metodika

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 7 dalis)

1. Audito institucija imties atrankos metodą (toliau – imties atrankos metodas) nustato laikydamasi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir atsižvelgdama į tarptautiniu mastu pripažįstamus audito standartus, INTOSAI, IFAC arba IIA.
2. Kad įrodytų nustatyto metodo tinkamumą, audito institucija, be audito strategijoje pateiktų paaiškinimų, registruoja imties atrankos metodams nustatyti naudotus dokumentus ir profesinius sprendimus, apimančius planavimo, atrankos, bandymo ir vertinimo etapus.

3. Atrinkama reprezentatyvi tiriamosios visumos imtis, kuria remdamasi audito institucija gali parengti pagrįstą audito nuomonę pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 5 dalies a punktą. Tokią tiriamąją visumą sudaro konkrečių ataskaitinių metų veiksmų programos arba veiksmų programų grupės, kuriai taikoma bendra valdymo ir kontrolės sistema, išlaidos, įtrauktos į Komisijai pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 131 straipsnį pateiktus mokėjimo prašymus. Imtis gali būti atrinkta per ataskaitinius metus arba po jų.
  4. Taikant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 1 dalį, imties atrankos metodas laikomas statistiniu, jeigu:
    - i) imties vienetai atrinkami atsitiktinai;
    - ii) imties rezultatams vertinti taikoma tikimybių teorija, taip pat matuojama ir kontroliuojama imties atrankos rizika ir planuotas bei pasiektas tikslumas.
  5. Imties atrankos metodu atsitiktinė kiekvieno tiriamosios visumos imties vieneto atranka užtikrinama imtį sudarančioms vienetais atrinkti naudojant kiekvienam tiriamosios visumos vienetai sugeneruotus atsitiktinius skaičius arba taikant sistemingą atranką – naudojant atsitiktinį pradžios tašką ir taikant sistemingą taisyklę papildomiems vienetais atrinkti.
  6. Imties vienetai nustato audito institucija remdamasi profesiniu sprendimu. Imties vienetas gali būti veiksmas, veiksmo projektas arba paramos gavėjo mokėjimo prašymas. Informacija apie nustatytą imties vieneto tipą ir tuo tikslu taikytą profesinį sprendimą įtraukiama į kontrolės ataskaitą.
  7. Jeigu per ataskaitinius metus visa su imties vienetu susijusių išlaidų suma yra neigiama, šios išlaidos į 3 dalyje nurodytą tiriamąją visumą neįtraukiamos ir jų auditas atliekamas atskirai. Audito institucija taip pat gali sudaryti šios atskiros tiriamosios visumos imtį.
  8. Jeigu taikomos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 148 straipsnio 1 dalyje numatytos proporcingos kontrolės sąlygos, audito institucija gali į tiriamąją visumą, iš kurios sudaroma imtis, neįtraukti tame straipsnyje nurodytų vienetai. Jei atitinkamas veiksmas jau atrinktas į imtį, audito institucija, taikydama tinkamą atsitiktinę atranką, jį pakeičia.
  9. Atliekamas visų į imtį įtrauktų Komisijai deklaruotų išlaidų auditas.

Jeigu atrinkti imties vienetai apima didelį skaičių susijusių mokėjimo prašymų ar sąskaitų faktūrų, audito institucija jų auditą gali atlikti sudarydama dalinę imtį – atrinkdama susijusius mokėjimo prašymus ar sąskaitas faktūras pagal tuos pačius imties atrankos parametrus, kurie taikyti pagrindinės imties vienetais atrinkti.
- Tokiu atveju apskaičiuojamas tinkamas kiekvieno audituotino imties vieneto imties dydis, kuris bet kuriuo atveju turi būti ne mažesnis kaip 30 susijusių mokėjimo prašymų ar sąskaitų faktūrų kiekvienam imties vienetai.
10. Audito institucija tiriamąją visumą gali sluoksniuoti, t. y. išskaidyti į povisumes, kurių kiekviena būtų panašias savybes, ypač atsižvelgiant į riziką ar tikėtiną klaidų dažnį, turinčių imties vienetai grupė, arba tais atvejais, kai tiriamojoje visumoje yra veiksmų, kuriuos sudaro pagal veiksmų programą finansinėms priemonėms skirti finansiniai įnašai ar kiti didelės vertės vienetai.
  11. Audito institucija įvertina, ar sistema yra labai, vidutiniškai ar menkai patikima, atsižvelgdama į sistemų audito rezultatus, pagal kuriuos nustatomi imties atrankos techniniai parametrai, kad pagal sistemų auditą ir veiksmų auditą nustatytas bendras patikinimo lygis būtų aukštas. Jei įvertinus nustatoma, kad sistema labai patikima, sudarant veiksmų imtį taikomas ne mažesnis kaip 60 % pasiklovimo lygis. Jei įvertinus nustatoma, kad sistema menkai patikima, sudarant veiksmų imtį taikomas ne mažesnis kaip 90 % pasiklovimo lygis. Didžiausias 3 dalyje nurodytų išlaidų reikšmingumo lygis yra 2 %.
  12. Nustačius, kad yra pažeidimų arba kyla pažeidimų rizika, audito institucija, remdamasi profesiniu sprendimu, nusprendžia, ar reikia atlikti papildomų veiksmų papildomos imties arba veiksmų dalių, kurių auditas nebuvo atliktas sudarius atsitiktinę imtį, auditą, kad būtų atsižvelgta į nustatytus konkrečius rizikos veiksmus.

13. Audito institucija atskirai išnagrinėja papildomos imties audito rezultatus, jais remdamasi parengia išvadas ir jas metinėje kontrolės ataskaitoje pateikia Komisijai. Skaičiuojant atsitiktinės imties projektuojamas atsitiktines klaidas, papildomoje imtyje nustatyti pažeidimai neįtraukiami.

14. Kad parengtų Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 5 dalies a punkte nurodytą audito nuomonę ir kontrolės ataskaitą, audito institucija, remdamasi veiksnių audito rezultatais, apskaičiuoja bendrą klaidų dažnį, kuris yra projektuojamų atsitiktinių klaidų ir, jei taikoma, sisteminių klaidų bei neištaisytų anomalijų klaidų sumos ir tiriamosios visumos dalmuo.

29 straipsnis

Sąskaitų auditas

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 7 dalis)

1. Audito institucija Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 straipsnio 1 dalyje nurodytą sąskaitų auditą atlieka už kiekvienus ataskaitinius metus.
2. Sąskaitų auditu pagrįstai patikinama, kad sumos sąskaitose deklaruotos išsamiai, tiksliai ir teisingai.
3. Laikydamosi 1 ir 2 dalių, audito institucija visų pirma atsižvelgia į atlikto tvirtinančiosios institucijos sistemos audito ir veiksnių audito rezultatus.
4. Sistemos auditas apima tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemos patikimumo ir, remiantis intimi, tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemoje užregistruotų anuliuotų sumų ir susigrąžintų sumų išlaidų tikslumo patikrinimą.
5. Kad rengiant audito nuomonę būtų galima padaryti išvadą, jog sąskaitose informacija pateikiama teisingai ir sąžiningai, audito institucija patikrina, ar visi elementai, kurių reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 straipsnį, yra tinkamai įtraukti į sąskaitas ir atitinka visų atitinkamų institucijų ar subjektų ir paramos gavėjų saugomus patvirtinamuosius apskaitos duomenis. Audito institucija, remdamasi tvirtinančiosios institucijos jai pateiktinomis sąskaitomis, visų pirma patikrina, ar:
  - a) visa pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 straipsnio 1 dalies a punktą deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma atitinka išlaidas ir atitinkamą viešąjį įnašą, įtrauktus į Komisijai pateiktus atitinkamų ataskaitinių metų mokėjimo prašymus, o esant neatitikimų, sąskaitose pateikti tinkami paaiškinimai dėl sumų sutikrinimo;
  - b) sąskaitose nurodytos per ataskaitinius metus anuliuotos ir susigrąžintos sumos, ataskaitinių metų pabaigoje susigrąžintinos sumos, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 71 straipsnį atlikti susigrąžinimai ir nesusigrąžinamos sumos atitinka į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas įtrauktas sumas ir yra grindžiamos atsakingos vadovaujančiosios institucijos arba tvirtinančiosios institucijos sprendimais;
  - c) išlaidos neįtrauktos į sąskaitas pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 straipsnio 2 dalį, jei taikoma, ir visos reikiamos pataisos atsispindi atitinkamų ataskaitinių metų sąskaitose;
  - d) finansinėms priemonėms pagal programą sumokėti įnašai ir paramos gavėjams sumokėti valstybės pagalbos avansai grindžiami iš vadovaujančiosios institucijos ir tvirtinančiosios institucijos gaunama informacija.

Patikrinimai, nurodyti b, c ir d punktuose, gali būti atliekami naudojant imtį.

IV SKIRSNIS

Dėl sistemų trūkumų Komisijos atliekamos finansinės pataisos

30 straipsnis

Veiksmingo valdymo ir kontrolės sistemų veikimo didelių trūkumų nustatymo kriterijai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 144 straipsnio 6 dalis)

1. Vertindama veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemų veikimą, Komisija remiasi viso esamo sistemų audito, įskaitant kontrolės priemonių testus, ir veiksmų audito rezultatais.

Vertinama programos vidaus kontrolės aplinka, vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų vykdoma valdymo ir kontrolės veikla, vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų vykdoma stebėseną ir audito institucijos vykdoma kontrolės veikla, o vertinimas grindžiamas atitiktis IV priedo 1 lentelėje nustatytiems pagrindiniams reikalavimams patikrinimu.

Šių pagrindinių reikalavimų laikymasis vertinamas remiantis IV priedo 2 lentelėje nustatytais kategorijomis.

2. Veiksmingo valdymo ir kontrolės sistemos veikimo didelių trūkumų pagrindiniai tipai atitinka atvejus, kai bet kuris iš IV priedo 1 lentelės 2, 4, 5, 13, 15, 16 ir 18 punktuose nurodytų pagrindinių reikalavimų arba du ar daugiau iš kitų IV priedo 1 lentelėje nurodytų pagrindinių reikalavimų įvertinami kaip priklausantys IV priedo 2 lentelėje nustatyti 3 arba 4 kategorijai.

31 straipsnis

Fiksuotųjų normų arba ekstrapoliuotų finansinių pataisų taikymo kriterijai ir finansinės pataisos dydžio nustatymo kriterijai

(Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 144 straipsnio 6 dalis)

1. Finansinės pataisos taikomos visai veiksmų programai arba jos daliai, jeigu Komisija nustato vieną ar kelis didelius valdymo ir kontrolės sistemos veikimo trūkumus.

Nepaisant pirmos pastraipos, ekstrapoliuotos finansinės pataisos visai veiksmų programai arba jos daliai taikomos, jeigu Komisija nustato sisteminių pažeidimų reprezentatyvioje veiksmų imtyje, pagal kuriuos galima tiksliau kiekybiškai įvertinti riziką Sąjungos biudžetui. Tokiu atveju, siekiant nustatyti finansinės pataisos dydį, reprezentatyvios imties nagrinėjimo rezultatai ekstrapoliuojami likusiai tiriamosios visumos, iš kurios sudaryta imtis, daliai.

2. Fiksuotosios normos pataisos dydis nustatomas atsižvelgiant į šiuos elementus:

- a) santykinę didelio (-ių) trūkumo (-ų) svarbą visai valdymo ir kontrolės sistemai;
- b) didelio (-ių) trūkumo (-ų) reikšimosi dažnumą ir mastą;
- c) nuostolio Sąjungos biudžetui rizikos lygį.

3. Atsižvelgiant į šiuos elementus, finansinės pataisos dydis nustatomas taip:

- a) jeigu didelis (-i) valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas (-ai) yra toks (-ie) esminis (-iai), dažnas (-i) ar plačiai paplitęs (-ę), kad sistemos veikimas visiškai sutrinka ir todėl kyla rizika visų susijusių išlaidų teisėtumui ir tvarkingumui, taikoma 100 % fiksuotoji norma;
- b) jeigu didelis (-i) valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas (-ai) yra toks (-ie) dažnas (-i) ir plačiai paplitęs (-ę), kad atsiranda itin reikšmingų sistemos veikimo trikčių ir todėl kyla rizika labai didelės susijusių išlaidų dalies teisėtumui ir tvarkingumui, taikoma 25 % fiksuotoji norma;

- c) jeigu didelis (-i) valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas (-ai) atsiranda, nes sistema veikia ne visiškai arba taip prastai ar nereguliariai, kad kyla rizika didelės susijusių išlaidų dalies teisėtumui ir tvarkingumui, taikoma 10 % fiksuotoji norma;
- d) jeigu didelis (-i) valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas (-ai) atsiranda, nes sistema veikia nenuosekliai ir todėl kyla rizika nemažos susijusių išlaidų dalies teisėtumui ir tvarkingumui, taikoma 5 % fiksuotoji norma.
4. Jeigu taikyti pagal 3 dalį nustatytą fiksuotąją normą būtų neproporcinga, pataisos dydis gali būti sumažintas.
5. Jeigu, atsakingoms institucijoms nesiėmus tinkamų taisomųjų priemonių po to, kai ataskaitiniais metais imta taikyti finansinė pataisa, tas (tie) pats (-ys) didelis (-i) trūkumas (-ai) nustatomas (-i) ir paskesniais ataskaitiniais metais, dėl tebeegzistuojančio (-ių) didelio (-ių) trūkumo (-ų) pataisos norma gali būti padidinta iki kitos aukštesnės kategorijos neviršijančio dydžio.

32 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

24 straipsnio nuostatos dėl informacijos apie III priede, išskyrus 23–40, 71–78 ir 91–105 duomenų laukus, nurodytus registruojamus ir saugomus duomenis taikomos nuo 2014 m. gruodžio 1 d. Dėl nurodytų III priedo laukų 24 straipsnio nuostatos taikomos nuo 2015 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2014 m. kovo 3 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

I PRIEDAS

15 straipsnio 2 dalyje nurodyti ataskaitiniai laikotarpiai

Sektorius	Ataskaitinis laikotarpis (metai)
Geležinkeliai	30
Vandentieka ir (arba) kanalizacija	30
Keliai	25–30
Atliekų tvarkymas	25–30
Uostai ir oro uostai	25
Miesto transportas	25–30
Energetika	15–25
Moksliniai tyrimai ir inovacijos	15–25
Plačiajuostis ryšys	15–20
Verslo infrastruktūra	10–15
Kiti sektoriai	10–15

II PRIEDAS

23 straipsnyje nurodyto didelės apimties projektų kokybės vertinimo kriterijai**1. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ 101 straipsnio a punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai**

Įrodymai, kad pakanka techninių, teisinių, finansinių ir administracinių gebėjimų vadovauti projektui įgyvendinimo ir veiklos etapais.

2. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio b punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai

Įrodymai, kad projektas tinkamas finansuoti remiantis atitinkamais reikalavimais, susietais su vieta ar projekto įgyvendinimo teritorija.

3. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio c punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai

3.1. Teisingas visų išlaidų ir visų tinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimas atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 61 straipsnyje nustatytus reikalavimus, pakankamas išsamumas ir išlaidoms apskaičiuoti taikytas tinkamas pagrindimas atsižvelgiant tiek į jo bendras išlaidas numatytiems tikslams pasiekti, tiek į vieneto įkainius, jei taikoma.

3.2. Įrodymai, kad projektas yra tinkamas gauti paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) arba Sanglaudos fondo, jei taikoma, ir finansuoti numatoma tik tuos elementus, kurie atitinka Reglamente (ES) Nr. 1303/2013, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1301/2013 ⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1300/2013 ⁽³⁾ išdėstytas, taip pat valstybės narės nustatytas tinkamumo finansuoti taisykles.

3.3. Įrodymai, kad viešoji parama projektui nėra valstybės pagalba arba, jei tai valstybės pagalba, kad į ją tinkamai atsižvelgta apskaičiuojant visą viešąjį įnašą į projektą.

4. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio d punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai

4.1. Patikima paklausos analizė (arba verslo planas, jei tai gamybinės investicijos), paremta realiais skaičiavimais ir atitinkanti pagrindines demografines tendencijas bei pokyčius atitinkamame sektoriuje, kuria pagrindžiamas projekto būtinumas ir bendras projekto infrastruktūros pajėgumas.

4.2. Tinkamos kokybės galimybių analizė, kuria būtų paremta valstybės narės išvada, kad išnagrinėtos pagrindinės alternatyvos ir įgyvendinti pasirinkta geriausia galimybė, taip pat pasirinktos galimybės pagrindimas.

4.3. Tinkama projektui siūloma technologija ir galutinio paramos gavėjo gebėjimas užtikrinti jos tvarumą arba, jei galutinio paramos gavėjo gebėjimas nepakankamas, numatytos pakankamos nuostatos reikiamam tokio gebėjimo lygiui pasiekti.

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 289).

⁽³⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1300/2013 dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 281).

- 4.4. Pagrįsta išvada, kad projektas yra įvykdomas ir gali būti įgyvendintas per projektui numatytą laikotarpį arba ne vėliau kaip iki Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65 straipsnio 2 dalyje apibrėžto tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos.
5. **Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio e punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai**
- 5.1. Atliekant išlaidų ir naudos analizę tinkamai laikytasi Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnyje nurodytos reikiamos metodikos ir tinkamai taikytas grynųjų pajamų skaičiavimo metodas, kaip nurodyta to reglamento 61 straipsnyje ir šio reglamento 15–19 straipsniuose.
- 5.2. Pagrįsta išvada, kad projektas yra ekonomiškai ir finansiškai perspektyvus ir turi teigiamą socialinį ir ekonominių poveikį, dėl kurio ERPF ar Sanglaudos fondo mastu numatytos paramos lygis yra pagrįstas.
6. **Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio f punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai**
- 6.1. Įrodytas indėlis siekiant aplinkos ir kovos su klimato kaita politikos tikslų (visų pirma su strategija „Europa 2020“ susietų tikslų) ir įrodymai, kad atsižvelgta į riziką, susijusią su klimato kaita, būtinybe prie jos prisitaikyti ir ją švelninti ir atsparumu nelaimėms, taip pat į įgyvendintas ar numatytas tinkamas priemones, kuriomis užtikrinamas projekto atsparumas klimato kaitos nepastovumui.
- 6.2. Įrodymai, kad tinkamai taikomas principas „teršėjas moka“ ir prevencinių veiksmų principas.
- 6.3. Projekto atitiktis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2011/92/ES ⁽¹⁾, jei tai tos direktyvos I priede išvardyti projektai, taip pat tos direktyvos II priede išvardyti projektai, kurių poveikio aplinkai vertinimo procedūra, remiantis 4 straipsnyje numatyta atrankinę patikrą atlikusių kompetentingų institucijų išvada, yra būtina taip, kaip ir Direktyvos 2011/92/ES I priede išvardytų projektų:
- netechninė poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos santrauka atitinka Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnį ir IV priedą ir yra pateikta viešosioms konsultacijoms ir
  - konsultacijos su aplinkos apsaugos institucijomis, visuomene ir, jei taikoma, kitomis valstybėmis narėmis surengtos laikantis Direktyvos 2011/92/ES 6 ir 7 straipsnių, ir
  - kompetentingos institucijos sprendimas paskelbtas laikantis Direktyvos 2011/92/ES 8 ir 9 straipsnių arba
  - jeigu poveikio aplinkai vertinimo procedūra baigta priėmus teisiškai privalomą sprendimą, kol pagal Direktyvos 2011/92/ES 8 ir 9 straipsnius bus duotas sutikimas dėl planuojamos veiklos, yra raštiškas valstybių narių įsipareigojimas laiku imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad sutikimas dėl planuojamos veiklos būtų duotas vėliausiai prieš darbų pradžią.
- 6.4. Projekto atitiktis Direktyvai 2011/92/ES, jei tai tos direktyvos II priede išvardyti projektai, kurių poveikio aplinkai vertinimo procedūra, remiantis 4 straipsnyje numatyta atrankinę patikrą atlikusių kompetentingų institucijų išvada, nereikalinga:
- po kompetentingų institucijų atliktos atrankinės patikros priimtas sprendimas paskelbtas ir pavišintas ir
  - jeigu po atrankinės patikros priimtame sprendime neatsižvelgta į Direktyvos 2011/92/ES III priede išvardytus kriterijus, pateikta atitinkama informacija pagal tos direktyvos 4 straipsnį ir III priedą.

⁽¹⁾ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 I 28, p. 1).

- 6.5. Prireikus įrodoma, kad Direktyva 2011/92/ES netaikoma.
- 6.6. Jeigu projektas vykdomas pagal planą arba programą (laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/42/EB⁽¹⁾ nustatytų reikalavimų), kuri nėra veiksmų programa, įrodytas projekto derėjimas su planu arba programa.
- 6.7. Jeigu nesilaikoma su aplinkos teisės aktais susijusių bendrųjų *ex ante* sąlygų ir, atitinkamais atvejais, bet kurių vandens ir atliekų sektoriams, taip pat transporto sektoriui taikomų atitinkamų teminių *ex ante* sąlygų (SPAV reikalavimų), kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 19 straipsnyje ir XI priede, turi būti įrodyta sąsaja su suderintu veiksmų planu.
- 6.8. Projekto atitiktis Tarybos direktyvai 92/43/EEB⁽²⁾:
- jeigu projektas veikiausiai turės didelį poveikį „Natura 2000“ teritorijai (-oms) (pagal 6 straipsnio 3 dalį), prieš duodant sutikimą dėl pagal projektą planuojamos veiklos atliktas ir užbaigtas tinkamas vertinimas;
  - jeigu projektas turės reikšmingą neigiamą poveikį „Natura 2000“ teritorijai (-oms), įvykdyti Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai, įskaitant pranešimo Komisijai arba Komisijos nuomonės reikalavimus.
- 6.9. Tinkama informacija apie papildomas aplinkos aspektų integravimo priemones, pvz., aplinkosaugos auditą, aplinkosaugos vadybą ir specialią aplinkos stebėseną, įrodant, kad jos yra tinkamos atsižvelgiant į nustatytus poreikius.
- 6.10. Tinkamas priemonių, kurių imtasi neigiamam poveikiui aplinkai ištaisyti, išlaidų apskaičiavimas.
- 6.11. Projekto atitiktis susijusioms atitinkamo sektoriaus aplinkos srities direktyvoms, jei jos taikomos, visų pirma:
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2000/60/EB⁽³⁾ – vandens telkiniams poveikį darančių projektų (jei taikoma, projektų, kuriems pagal tos direktyvos 4 straipsnio 7 dalį taikomos išimtys, vertinimas patikrinamas);
  - Tarybos direktyvai 91/271/EEB⁽⁴⁾ – miesto nuotekų sektoriaus projektų;
  - Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2008/98/EB⁽⁵⁾ ir atitinkamoms taikomoms direktyvoms, pvz., Tarybos direktyvai 1999/31/EB⁽⁶⁾ – su kietosiomis atliekomis susijusių projektų;
  - Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2010/75/ES⁽⁷⁾ – projektų, kuriems pagal tą direktyvą turi būti išduotas leidimas.

7. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio g punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai

- 7.1. Projekto tikslų derėjimas ir atitiktis pagal susijusių veiksmų programų atitinkamas prioritетines kryptis apibrėžtiems konkrečioms tikslams.
- 7.2. Tinkamas tikėtinas projekto indėlis siekiant prioritетinės krypties rezultato ir produkto rodiklių.
- 7.3. Tinkamas tikėtinas projekto indėlis į socialinį ir ekonominį vystymąsi.
- 7.4. Įrodymai, kad paramos gavėjas ėmėsi tinkamų priemonių optimaliam infrastruktūros naudojimui veiklos etapu užtikrinti.

⁽¹⁾ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

⁽²⁾ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

⁽³⁾ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

⁽⁴⁾ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

⁽⁵⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

⁽⁶⁾ 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL L 182, 1999 7 16, p. 1).

⁽⁷⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

8. **Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio h punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai**
    - 8.1. Finansavimo plane tinkamai nurodyti pagrįsti visi planuojami finansiniai išteklių ir pagrįsta planuojama parama iš fondų.
    - 8.2. Tinkamas projekto finansavimo planas, kuriuo įrodomas projekto finansinis perspektyvumas atsižvelgiant į projekto įgyvendinimo metinius finansinius poreikius.
    - 8.3. Tinkami ir patikrinami fiziniai ir finansiniai pažangos stebėsenos, atsižvelgiant į nustatytą riziką, rodikliai.
  9. **Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 101 straipsnio i punktą reikalaujamos informacijos kokybės vertinimo kriterijai**
    - 9.1. Pagrįstas ir įvykdomas siūlomas didelės apimties projekto įgyvendinimo tvarkaraštis atsižvelgiant į nustatytą riziką.
    - 9.2. Jeigu projekto įgyvendinimo laikotarpis ilgesnis už programavimo laikotarpį, tinkamai nustatyti etapai ir optimali sąranga, kad veikla būtų vykdoma veiksmingai ir efektyviai.
-

Stebėsenos sistemoje kompiuterine forma registruotinių ir saugotinių duomenų sąrašas (nurodytas 24 straipsnyje)

Reikalaujama iš ESF, ERPF, Sanglaudos fondo ir EJRŽF remiamų veiksmų duomenų, nebent antrame stulpelyje nurodyta kitaip.

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
Paramos gavėjo duomenys ⁽¹⁾ ⁽²⁾	
1. Kiekvieno paramos gavėjo pavadinimas arba unikalus identifikatorius	
2. Informacija, ar paramos gavėjas yra viešosios teisės subjektas, ar privatinės teisės subjektas	
3. Informacija, ar paramos gavėjo patirtoms išlaidoms taikomas PVM nėra susigrąžinamas pagal nacionalinius PVM teisės aktus	
4. Paramos gavėjo kontaktiniai duomenys	
Veiksmo duomenys	
5. Veiksmo pavadinimas arba unikalus identifikatorius	
6. Trumpas veiksmo aprašas	
7. Veiksmo paraiškos pateikimo data	
8. Dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, nurodyta pradžios data	
9. Dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, nurodyta pabaigos data	
10. Faktinė data, kada veiksmas yra fiziškai užbaigtas ar visiškai įgyvendintas	
11. Dokumentą, kuriame nustatomos paramos sąlygos, išduodantis subjektas	
12. Dokumento, kuriame nustatomos paramos sąlygos, data	
13. Informacija, ar veiksmas yra didelės apimties projektas, ir CCI	Netaikoma ESF ir EJRŽF
14. Informacija, ar veiksmas yra bendrasis veiksmų planas, ir CCI	Netaikoma EJRŽF
15. Informacija, ar veiksmas apima finansavimą pagal Jaunimo užimtumo iniciatyvą (JUI)	Netaikoma ERPF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
16. Informacija, ar viešąją paramą veiksmui sudarys valstybės pagalba	
17. Informacija, ar veiksmas įgyvendinamas pagal viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sistemą	Netaikoma EJRŽF
18. Veiksmo valiuta	
19. Programos (-ų), pagal kurią (-ias) veiksmas yra remiamas, CCI	
20. Programos (-ų), pagal kurią (-ias) veiksmas yra remiamas, prioritetas (-ai)	
21. Fondas (-ai), iš kurio (-ių) veiksmas yra remiamas	
22. Susijusi regionų kategorija	Netaikoma Sanglaudos fondui ir EJRŽF
Intervencinių veiksmų kategorijų duomenys	
23. Intervencinių veiksmų srities kodas (-ai)	Netaikoma EJRŽF
24. Finansavimo formos kodas (-ai)	Netaikoma EJRŽF
25. Teritorijos tipo kodas (-ai)	Netaikoma EJRŽF
26. Teritorinio paramos paskirstymo sistemų kodas (-ai)	Netaikoma EJRŽF
27. Teminio tikslo kodas (-ai)	Netaikoma ESF ir EJRŽF
28. ESF antrinės temos kodas (-ai)	Netaikoma ERPF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
29. Ekonominės veiklos kodas (-ai)	Netaikoma EJRŽF
30. Vietovės kodas (-ai)	Netaikoma EJRŽF
Rodiklių duomenys	
31. Kiekvieno su veiksmu susijusio bendrojo ir konkrečiai programai skirto produkto rodiklio pavadinimas ir unikalus identifikatorius arba, jei reikalaujama pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles, kiekvieno pagal dalyvių lytį suskaidyto bendrojo produkto rodiklio pavadinimas ir unikalus identifikatorius	
32. Kiekvieno produkto rodiklio matavimo vienetas	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
33. Produkto rodiklio siektina reikšmė, jei taikoma, suskaidyta pagal lytį	
34. Kiekvieno produkto rodiklio pasiekimo kiekvienais kalendoriniais metais lygis, jei taikoma, suskaidytas pagal lytį	
35. Kiekvieno su veiksmu susijusio bendrojo ir konkrečiai programai skirto rezultato rodiklio (?) pavadinimas ir unikalus identifikatorius arba, jei reikalaujama pagal konkrečiam fondui taikomas taisykles, kiekvieno, jei taikoma, pagal lytį suskaidyto bendrojo rezultato rodiklio pavadinimas ir unikalus identifikatorius	
36. Kiekvieno rezultato rodiklio matavimo vienetas	
37. Kiekvieno nurodyto rezultato rodiklio pradinė reikšmė	Netaikoma ESF
38. Nurodyto rezultato rodiklio siektina reikšmė, jei taikoma, suskaidyta pagal lytį	Netaikoma ERPF ir Sanglaudos fondui
39. Kiekvieno rezultato siektinos ir pradinės reikšmės matavimo vienetas	
40. Kiekvieno nurodyto rezultato rodiklio pasiekimo kiekvienais kalendoriniais metais lygis, jei taikoma, suskaidytas pagal lytį	Netaikoma ERPF ir Sanglaudos fondui
Kiekvieno veiksmo finansiniai duomenys (veiksmui taikoma valiuta)	
41. Dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, patvirtintų visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų suma	
42. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtas viešąsias išlaidas sudarančių visų tinkamų finansuoti išlaidų suma	
43. Dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, nustatyta viešosios paramos suma	
Paramos gavėjo mokėjimo prašymų duomenys (veiksmui taikoma valiuta)	
44. Paramos gavėjo pateikto kiekvieno mokėjimo prašymo gavimo data	
45. Mokėjimo prašymu grindžiamo kiekvieno mokėjimo paramos gavėjui data	
46. Į mokėjimo prašymą įtraukta tinkamų finansuoti išlaidų suma, kuria grindžiamas kiekvienas mokėjimas paramos gavėjui	
47. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtų viešųjų išlaidų suma, atitinkanti tinkamas finansuoti išlaidas, kuriomis grindžiamas kiekvienas mokėjimas	
48. Mokėjimo prašymu grindžiamo kiekvieno mokėjimo paramos gavėjui suma	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
49. Įgyvendinant veiksmą gautos grynosios pajamos, į kurias neatsižvelgta dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, ir kurios yra išskaitytos iš tinkamų finansuoti išlaidų	
50. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 5 dalies b punktą atliktų veiksmo patikrinimų vietoje pradžios data	
51. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 straipsnio 1 dalį ir šio reglamento 28 straipsnį atlikto veiksmo audito vietoje data	
52. Audita ar patikrinimą atliekantis subjektas	
Realiosiomis išlaidomis grindžiamų į paramos gavėjo mokėjimo prašymą įtrauktų išlaidų duomenys (veiksmui taikoma valiuta)	
53. Komisijai deklaruotos tinkamos finansuoti išlaidos, nustatytos remiantis faktiškai patirtomis ir apmokėtomis išlaidomis, kartu su nepiniginiais įnašais ir nusidėvėjimo išlaidomis, jei taikoma	
54. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtos viešosios išlaidos, atitinkančios Komisijai deklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas, nustatytas remiantis faktiškai atlygintomis ir apmokėtomis išlaidomis, kartu su nepiniginiais įnašais ir nusidėvėjimo išlaidomis, jei taikoma	
55. Sutarties tipas, jei sutartis sudaroma laikantis Direktyvos 2004/17/EB ⁽⁴⁾ , Direktyvos 2004/18/EB ⁽⁵⁾ (darbai, paslaugų teikimas ir (arba) prekių tiekimas) arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES ⁽⁶⁾ nuostatų	
56. Suma, jei sutartis sudaroma laikantis Direktyvos 2004/17/EB, Direktyvos 2004/18/EB arba Direktyvos 2014/23/ES nuostatų	
57. Sutartimi grindžiamos patirtos ir apmokėtos tinkamos finansuoti išlaidos, jei sutarčiai taikomos Direktyvos 2004/17/EB, Direktyvos 2004/18/EB arba Direktyvos 2014/23/ES nuostatos	
58. Taikyta viešųjų pirkimų procedūra, jei sutartis sudaroma laikantis Direktyvos 2004/17/EB, Direktyvos 2004/18/EB arba Direktyvos 2014/23/ES nuostatų	
59. Rangovo pavadinimas arba unikalus identifikatorius, jei sutartis sudaroma laikantis Direktyvos 2004/17/EB, Direktyvos 2004/18/EB arba Direktyvos 2014/23/ES nuostatų	
Fiksuotaisiais vieneto įkainiais grindžiamų į paramos gavėjo mokėjimo prašymą įtrauktų išlaidų duomenys (sumos nurodomos veiksmui taikoma valiuta)	
60. Komisijai deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, nustatyta remiantis fiksuotaisiais vieneto įkainiais	
61. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtos viešosios išlaidos, atitinkančios Komisijai deklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas, nustatytas remiantis fiksuotaisiais vieneto įkainiais	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
62. Taikant fiksuotuosius vieneto įkainius naudotino vieneto apibrėžtis	
63. Pagal kiekvieną vieneto elementą mokėjimo prašyme nurodytų pateiktų vienetų skaičius	
64. Pagal kiekvieną vieneto elementą nustatytas vieno vieneto įkainis	
Fiksuotųjų sumų mokėjimu grindžiamų į paramos gavėjo mokėjimo prašymą įtrauktų išlaidų duomenys (sumos nurodomos veiksmui taikoma valiuta)	
65. Komisijai deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, nustatyta remiantis fiksuotosiomis sumomis	
66. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtos viešosios išlaidos, atitinkančios Komisijai deklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas, nustatytas remiantis fiksuotosiomis sumomis	
67. Dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, suderinti su kiekviena fiksuotąja suma susiję įvykdymo matai (produktai arba rezultatai), kuriais remiantis išmokamos fiksuotosios sumos	
68. Dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, suderinta su kiekviena fiksuotąja suma susijusi suma	
Fiksuotosiomis normomis grindžiamų į paramos gavėjo mokėjimo prašymą įtrauktų išlaidų duomenys (veiksmui taikoma valiuta)	
69. Komisijai deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų suma, nustatyta remiantis fiksuotąja norma	
70. Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtos viešosios išlaidos, atitinkančios Komisijai deklaruotas tinkamas finansuoti išlaidas, nustatytas remiantis fiksuotąja norma	
Susigrąžinimo iš paramos gavėjo duomenys	
71. Kiekvieno sprendimo dėl susigrąžinimo data	
72. Viešosios paramos suma, kuriai turi poveikio kiekvienas sprendimas dėl susigrąžinimo	
73. Visos tinkamos finansuoti išlaidos, kurioms turi poveikio kiekvienas sprendimas dėl susigrąžinimo	
74. Kiekvienos pagal sprendimą dėl susigrąžinimo paramos gavėjo grąžintos sumos gavimo data	
75. Pagal sprendimą dėl susigrąžinimo paramos gavėjo grąžinta viešosios paramos suma (be delspinigių ar baudų)	
76. Visos tinkamos finansuoti išlaidos, atitinkančios paramos gavėjo grąžintą viešąją paramą	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
77. Pagal sprendimą dėl susigrąžinimo nesusigrąžinama viešosios paramos suma	
78. Visos tinkamos finansuoti išlaidos, atitinkančios nesusigrąžinamą viešąją paramą	
Komisijai teikiamų mokėjimo prašymų duomenys (EUR)	
79. Kiekvieno mokėjimo prašymo, į kurį įtrauktos tinkamos finansuoti veiksmo išlaidos, pateikimo data	
80. Į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta visa įgyvendinant veiksmą paramos gavėjo patirtų ir apmokėtų tinkamų finansuoti išlaidų suma	
81. Į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta visa Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtų veiksmo viešųjų išlaidų suma	
82. Jeigu veiksmas yra finansinė priemonė, į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta visa finansinėms priemonėms sumokėtų programos įnašų suma	
83. Jeigu veiksmas yra finansinė priemonė, visa Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtų viešųjų išlaidų suma, atitinkanti į kiekvieną mokėjimo prašymą įtrauktą visą finansinėms priemonėms sumokėtų programos įnašų sumą	
84. Jeigu veiksmas yra finansinė priemonė, į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta visa kaip tinkamos finansuoti išlaidos faktiškai sumokėta programos įnašų suma, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose	
85. Jeigu veiksmas yra finansinė priemonė, visa viešųjų išlaidų suma, atitinkanti į kiekvieną mokėjimo prašymą įtrauktą visą kaip tinkamos finansuoti išlaidos faktiškai sumokėtą programos įnašų sumą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 42 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose	
86. Teikiant valstybės pagalbą, kai taikoma Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 131 straipsnio 5 dalis, į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta vykdamas veiksmą paramos gavėjui kaip avansas sumokėta suma	
87. Teikiant valstybės pagalbą, kai taikoma Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 131 straipsnio 5 dalis, į mokėjimo prašymą įtraukta avanso suma, padengta paramos gavėjo per 3 metus nuo avanso sumokėjimo apmokėtomis išlaidomis	
88. Teikiant valstybės pagalbą, kai taikoma Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 131 straipsnio 5 dalis, į mokėjimo prašymą įtraukta vykdamas veiksmą paramos gavėjui kaip avansas sumokėta suma, kuri yra nepadengta paramos gavėjo apmokėtomis išlaidomis ir kuriai taikomas trejų metų laikotarpis nėra pasibaigęs	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
89. Remiantis Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 14 straipsnio 1 dalimi į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta tinkamų finansuoti išlaidų suma	Netaikoma ERPF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
90. Remiantis Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 14 straipsnio 1 dalimi į kiekvieną mokėjimo prašymą įtraukta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtų viešųjų išlaidų suma	Netaikoma ERPF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF

Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 138 straipsnį Komisijai pateiktų sąskaitų duomenys (EUR)

91. Kiekvieno sąskaitų rinkinio, įskaitant su veiksmu susijusias išlaidas, pateikimo data	
92. Sąskaitų, į kurias užbaigus veiksmą įtrauktos veiksmo galutinės išlaidos, pateikimo data (jeigu visos tinkamos finansuoti išlaidos sudaro 1 000 000 EUR ar daugiau (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 140 straipsnis))	
93. Visa į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas įvesta tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų suma, įtraukta į sąskaitas	
94. Visa įgyvendinant veiksmą patirtų Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtų viešųjų išlaidų suma, atitinkanti visą į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas įvestą tinkamų finansuoti išlaidų sumą, įtrauktą į sąskaitas	
95. Visa pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 132 straipsnio 1 dalį paramos gavėjui sumokėta suma, atitinkanti visą į tvirtinančiosios institucijos apskaitos sistemas įvestą tinkamų finansuoti išlaidų sumą, įtrauktą į sąskaitas	
96. Į sąskaitas įtrauktos visos per ataskaitinius metus anuliuotos tinkamos finansuoti veiksmo išlaidos	
97. Visos Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtos viešosios išlaidos, atitinkančios į sąskaitas įtrauktas visas per ataskaitinius metus anuliuotas tinkamas finansuoti išlaidas	
98. Į sąskaitas įtrauktos visos per ataskaitinius metus susigrąžintos tinkamos finansuoti veiksmo išlaidos	
99. Visos viešosios išlaidos, atitinkančios į sąskaitas įtrauktas visas per ataskaitinius metus susigrąžintas tinkamas finansuoti veiksmo išlaidas	
100. Į sąskaitas įtrauktos visos ataskaitinių metų pabaigoje susigrąžintinos tinkamos finansuoti veiksmo išlaidos	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
101. Visos veiksmo viešosios išlaidos, atitinkančios į sąskaitas įtrauktas visas ataskaitinių metų pabaigoje susigrąžintinas tinkamas finansuoti išlaidas	
102. Į kiekvieną sąskaitų rinkinį įtraukto veiksmo atveju visa pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 71 straipsnį per ataskaitinius metus susigrąžinta tinkamų finansuoti išlaidų suma	
103. Į kiekvieną sąskaitų rinkinį įtraukto veiksmo atveju Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtos viešosios išlaidos, atitinkančios visą pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 71 straipsnį per ataskaitinius metus susigrąžintą tinkamų finansuoti išlaidų sumą	
104. Į sąskaitas įtraukta visa ataskaitinių metų pabaigoje nesusigrąžinama tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų suma	
105. Visos veiksmo viešosios išlaidos, atitinkančios į sąskaitas įtrauktą visą ataskaitinių metų pabaigoje nesusigrąžinamą tinkamų finansuoti išlaidų sumą	
Tam tikrų tipų išlaidų, kurioms taikomos viršutinės ribos, duomenys	
106. Patirtų ir apmokėtų ERPF tipo išlaidų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 98 straipsnio 2 dalį bendrai finansuojamų iš ESF, suma	Netaikoma ERPF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
107. Patirtų ir apmokėtų ESF tipo išlaidų, pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 98 straipsnio 2 dalį bendrai finansuojamų iš ERPF, suma	Netaikoma ESF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
108. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 70 straipsnio 2 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 13 straipsnio 2 dalį ne programos įgyvendinimo teritorijoje, bet Sąjungoje patirtų ir apmokėtų išlaidų suma	
109. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 13 straipsnio 3 dalį ne Sąjungoje patirtų ir apmokėtų išlaidų suma	Netaikoma ERPF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
110. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 20 straipsnio 2 dalį ne programos įgyvendinimo teritorijos Sąjungos dalyje patirtų ir apmokėtų išlaidų suma	Netaikoma ESF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
111. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 69 straipsnio 3 dalies b punktą patirtų ir apmokėtų žemės pirkimo išlaidų suma	
112. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 69 straipsnio 1 dalį veiksmui skirtų nepiniginių įnašų suma	

Duomenų laukai	Fondų, kuriems duomenų pateikti nereikia, nuoroda
113. Trečiojoje šalyje, kurioms taikoma Pasirengimo narystei pagalbos priemonė arba Europos kaimynystės priemonė, kai vykdomi ETB veiksmai, patirtų ir apmokėtų išlaidų suma	Netaikoma ESF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF
<p>(¹) Europos teritorinio bendradarbiavimo atveju paramos gavėjai – tai pagrindinis paramos gavėjas ir kiti paramos gavėjai.</p> <p>(²) Jei taikoma, paramos gavėjai yra ir kiti subjektai, vykdančios veiksmą patiriantys išlaidų, kurios laikomos paramos gavėjo patirtomis išlaidomis.</p> <p>(³) ESF atveju bendrieji rezultato rodikliai apima Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 I ir II prieduose nustatytus rodiklius.</p> <p>(⁴) 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (OL L 134, 2004 4 30, p. 1).</p> <p>(⁵) 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004 4 30, p. 114).</p> <p>(⁶) 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių skyrimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).</p>	

IV PRIEDAS

**Pagrindiniai valdymo ir kontrolės sistemoms taikomi reikalavimai ir jų klasifikacija atsižvelgiant
į 30 straipsnyje nurodytą veiksmingą tų sistemų veikimą**

1 lentelė

Pagrindiniai reikalavimai

Pagrindiniai valdymo ir kontrolės sistemoms taikomi reikalavimai		Susiję subjektai ir (arba) institucijos	Taikymo sritis
1	Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos, jeigu atsakinga institucija užduotis paveda atlikti kitam subjektui	Vadovaujančioji institucija	Vidinė kontrolės aplinka
2	Tinkama veiksmų atranka	Vadovaujančioji institucija	Valdymo ir kontrolės veiksmams
3	Tinkamas paramos gavėjų informavimas apie atrinktiems veiksmams taikomas sąlygas	Vadovaujančioji institucija	
4	Tinkami valdymo patikrinimai	Vadovaujančioji institucija	
5	Įdiegta veiksminga sistema, kad būtų saugomi visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai ir taip užtikrinama tinkama audito seka	Vadovaujančioji institucija	Valdymo ir kontrolės veiksmams ir (arba) stebėsenai
6	Patikima stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito tikslais naudojamų duomenų rinkimo, registravimo ir saugojimo sistema, įskaitant sąsajas su elektroninio keitimosi duomenimis su paramos gavėjais sistemomis	Vadovaujančioji institucija	
7	Veiksmingas proporcingų kovos su sukčiavimu priemonių įgyvendinimas	Vadovaujančioji institucija	Valdymo ir kontrolės veiksmams
8	Tinkamos valdymo pareiškimo ir galutinio audito ataskaitų bei atliktų kontrolės veiksmų metinės santraukos rengimo procedūros	Vadovaujančioji institucija	
9	Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistemos, jeigu atsakinga institucija užduotis paveda atlikti kitam subjektui	Tvirtinančioji institucija	Vidinė kontrolės aplinka
10	Tinkamos mokėjimo prašymų rengimo ir teikimo procedūros	Tvirtinančioji institucija	Valdymo ir kontrolės veiksmams ir (arba) stebėsenai
11	Saugomi tinkami deklaruotų išlaidų ir atitinkamo viešojo įnašo kompiuteriniai įrašai	Tvirtinančioji institucija	Valdymo ir kontrolės veiksmams
12	Tinkama ir išsamiai susigrąžinamų, susigrąžintų ir anuliuotų sumų sąskaita	Tvirtinančioji institucija	
13	Tinkamos metinių sąskaitų rengimo ir jų išsamumo, tikslumo ir teisingumo patvirtinimo procedūros	Tvirtinančioji institucija	

	Pagrindiniai valdymo ir kontrolės sistemoms taikomi reikalavimai	Susiję subjektai ir (arba) institucijos	Taikymo sritis
14	Tinkamas funkcijų atskyrimas ir tinkamos sistemos, skirtos užtikrinti, kad pagal programos audito strategiją auditą atliekantis bet kuris kitas subjektas būtų funkcinio požiūriu nepriklausomas tiek, kiek reikia, ir atsižvelgtų į tarptautiniu mastu pripažįstamus audito standartus	Audito institucija	Vidinė kontrolės aplinka
15	Tinkamas sistemų auditas	Audito institucija	Kontrolės veikla
16	Tinkamas veiksmų auditas	Audito institucija	
17	Tinkamas sąskaitų auditas	Audito institucija	
18	Tinkamos patikimos audito nuomonės teikimo ir metinės kontrolės ataskaitos rengimo procedūros	Audito institucija	

2 lentelė

Pagrindinių valdymo ir kontrolės sistemoms taikomų reikalavimų klasifikacija atsižvelgiant į tų sistemų veikimą

1 kategorija	Veikia gerai. Tobulinti nereikia arba reikia tik minimaliai patobulinti.
2 kategorija	Veikia. Reikia šiek tiek patobulinti.
3 kategorija	Veikia iš dalies. Reikia iš esmės tobulinti.
4 kategorija	Iš esmės neveikia.